

สรุปข่าวประจำวัน 1-7 กรกฎาคม 2569

เกมพลิก! ส่งออกข้าวไทย จ่อทะลุเป้า 7.2 ล้านตัน โกยรายได้ 1.4 แสนล้าน

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ลุ้นฟิลิปปินส์-มาเลเซีย แห่ซื้อข้าวไทยตุนสต็อก หนุนแนวโน้มไทยส่งออกข้าวกว่า 7.2 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าส่งออกรวม 1.4 แสนล้านบาท

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยถึงแนวโน้มการส่งออกข้าวไทย ปีนี้ว่า ขณะนี้มีปัจจัยบวกที่ไม่คาดคิดเข้ามาสนับสนุนการส่งออกข้าวไทย ให้มีแนวโน้มขยายตัวมากกว่าที่คาดการณ์ เนื่องจากขณะนี้ผู้นำเข้ารายสำคัญคือประเทศฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ได้ออกมาประกาศว่าจะไม่ซื้อข้าวจากประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกและคู่แข่งสำคัญของไทย

โดยฟิลิปปินส์และมาเลเซียระบุว่า สต็อกข้าวอินเดียเป็นข้าวเก่า ไม่เหมาะที่ฟิลิปปินส์จะนำมาเก็บเป็นสต็อกสำรอง เพื่อรองรับปัญหาเอลนีโญที่อาจกระทบผลผลิตข้าวทั่วโลกให้ปรับตัวลดลง

“ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของไทยที่มีข้าวฤดูกาลใหม่ออกมาพอดี โดยคาดว่าปัจจัยบวกดังกล่าวจะทำให้ปริมาณการส่งออกข้าวของไทยในเดือน มิ.ย.-ก.ค.2569 เติบโตได้แบบก้าวกระโดด เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเดือนละ 8 แสนตัน สูงกว่าปริมาณส่งออกเฉลี่ยในช่วงครึ่งปีแรกที่มีปริมาณเพียงเดือนละ 5 แสนตัน”

ทั้งนี้เดิมผู้ส่งออกกังวลเรื่องของข้าพหลายที่มีจำนวนมากจากผลผลิตของอินเดีย และยังมีปัญหาดีมานด์กำลังซื้อลดลงจากราคาข้าวไทยที่แพง รวมถึงปัญหาเอลนีโญที่จะเข้ามาซ้ำเติมผลผลิตในประเทศ แต่ขณะนี้เหตุการณ์กลับตาลปัตร เพราะฟิลิปปินส์และมาเลเซียอาจหันมาซื้อข้าวจากไทยแทน แม้ว่าราคาข้าวขาว 5% ไทยจะแพงกว่าอินเดียตันละกว่า 100 เหรียญสหรัฐ

นายชูเกียรติ กล่าวว่า จากปัจจัยบวกดังกล่าวคาดการณ์ว่าปีนี้ไทยจะส่งออกข้าวได้เกินเป้า โดยปริมาณส่งออกอาจจะขยับขึ้นไปอยู่ที่ 7.2 ล้านตัน เพิ่มจากเป้าเดิมที่ 7 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าส่งออกรวม 1.4 แสนล้านบาท ถือว่าเป็นตัวเลขที่น่าพอใจ แม้ว่าทั้งปีจะส่งออกได้น้อยกว่าปีก่อนที่ 7.9 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวไทยในช่วง 5 เดือนแรก ปริมาณเกือบ 3 ล้านตันถือว่าเป็นตัวเลขที่ดี แต่ยังหดตัว 5% เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วนแนวโน้มการส่งออกช่วงครึ่งปีหลังคาดว่าจะเติบโตดีกว่าครึ่งปีแรก แต่ต้องจับตาดูผลกระทบจากเอลนีโญด้วย

ที่มา ข่าวสดออนไลน์

เกษตรกร บั้นข้าวคาร์บอนต่ำ นำร่อง 2,000 ไร่ ปูทางขายคาร์บอนเครดิต

“สุริยะ” ส่งกรมการข้าวเร่งขับเคลื่อนโครงการข้าวคาร์บอนต่ำ นำร่องพื้นที่ตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี 2,000 ไร่ ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และสร้างโอกาสสู่ตลาดคาร์บอนเครดิต ดึงเอกชนร่วมสนับสนุนสารปรับปรุงดิน เชื่อมโยงตลาด รับซื้อผลผลิต และพัฒนาระบบ MRV รองรับการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในอนาคต

นายอานนท์ นนทรีย์ อธิบดีกรมการข้าว เปิดเผยว่า กรมการข้าวเร่งขับเคลื่อนการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ หรือ Low Carbon Rice เพื่อยกระดับการผลิตข้าวไทยสู่ระบบเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซ

เรือนกระจก ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรผ่านตลาดข้าวคุณภาพและตลาดคาร์บอนเครดิต
กรรมการข้าวได้เดินทางไปพัฒนาพื้นที่นาร่องในตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี เป้าหมาย 2,000 ไร่
เพื่อเป็นต้นแบบขยายผลสู่พื้นที่อื่นทั่วประเทศ

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2569 กรมการข้าว ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรในพื้นที่ จัด
ประชุมหารือและติดตามการดำเนินโครงการ ณ ที่ทำการกำนันตำบลบ้านสระ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี โดย
มีเกษตรกรจากตำบลบ้านสระและตำบลย่านยาวเข้าร่วมกว่า 60 ราย เพื่อหารือแนวทางการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ
ตลอดห่วงโซ่การผลิต

นายอานนท์กล่าวว่า กรมการข้าวให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำอย่างเป็น
รูปธรรม โดยมอบหมายให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุพรรณบุรีจัดทำแปลงต้นแบบและขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ ผ่าน
การส่งเสริมการงดเผาตอซัง การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว การจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง หรือ AWD และ
การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ควบคู่กับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ในที่ประชุมยังชี้แจงแนวทางลดก๊าซเรือนกระจกจากการทำนา โดยส่งเสริมการบริหารจัดการ
น้ำแบบเปียกสลับแห้ง และการใช้สารปรับปรุงดินจากธรรมชาติ GreenCal Si เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างน้อย 30%
พร้อมเน้นย้ำการไม่เผาฟางข้าวตามนโยบายของรัฐบาล

อธิบดีกรมการข้าวกล่าวว่า ภาคเอกชนได้เข้าร่วมสนับสนุนโครงการอย่างครบวงจร โดยบริษัท กรีนแคล
(ประเทศไทย) จำกัด สนับสนุนสารปรับปรุงดิน GreenCal Si ในอัตราไร่ละ 3 กระสอบ บริษัท ข้าววรรณภพ จำกัด
ทำหน้าที่เชื่อมโยงตลาดและรับซื้อผลผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ ส่วนบริษัท WAVE BCG รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล และ
พัฒนาระบบตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ หรือ MRV เพื่อรองรับการขอรับรองคาร์บอนเครดิตในอนาคต

ทั้งนี้ ที่ประชุมยังหารือประเด็นที่เกษตรกรให้ความสนใจ ได้แก่ จุดรับซื้อผลผลิตใกล้พื้นที่และราคาซื้อขาย
ซึ่งอยู่ระหว่างการยืนยันรายละเอียดจากผู้ประกอบการ โดยกำหนดนัดหมายครั้งต่อไปวันที่ 15 กรกฎาคม 2569
เพื่อเปิดลงทะเบียนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการอย่างเป็นทางการ

กรมการข้าวตั้งเป้าพัฒนาโครงการข้าวคาร์บอนต่ำให้เป็นต้นแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน
และเกษตรกร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การลดต้นทุน การเชื่อมโยงตลาด ไปจนถึงการสร้างรายได้จากคาร์บอนเครดิต
เพื่อยกระดับข้าวไทยสู่มาตรฐานสากล เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้แก่
เกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

โรงสีผวา “เงินดูดซับข้าวเปลือก” ฟ้นพิษหวั่น 300 บาท/ตัน เป็นภาระภาษี

KEY POINTS

- โรงสีมีความกังวลว่าเงินสนับสนุน 300 บาทต่อตันในโครงการดูดซับข้าวเปลือก อาจถูกตีความว่าเป็น
รายได้ของกิจการ ซึ่งจะสร้างภาระทางบัญชีและภาษีตามมา
- ปัญหาเกิดจากแนวทางโครงการที่โรงสีเป็นผู้รับเงินจากรัฐบาลเพื่อจ่ายให้เกษตรกร ซึ่งขาดความ
ชัดเจนด้านการบันทึกบัญชีและอาจส่งผลกระทบต่อการคำนวณภาษี
- ผู้ประกอบการเรียกร้องให้กระทรวงพาณิชย์เร่งชี้แจงแนวทางปฏิบัติและออกหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อ
ยืนยันว่าเงินดังกล่าวไม่ใช่รายได้ของโรงสีและลดความเสี่ยงด้านกฎหมาย

โครงการดูดซับข้าวเปลือกนาปีของรัฐบาลเริ่มเผชิญคำถามจากภาคเอกชน หลังผู้ประกอบการโรงสีออกมาตั้งข้อสังเกตถึงขั้นตอนการดำเนินโครงการที่แตกต่างจากแนวปฏิบัติเดิม โดยเฉพาะการให้โรงสีเป็นผู้รับและจ่ายเงินสนับสนุน 300 บาทต่อตัน สร้างความกังวลว่าอาจสร้างภาระด้านบัญชีและภาษี หากไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน พร้อมเรียกร้องกระทรวงพาณิชย์เร่งชี้แจงแนวทางปฏิบัติ ทั้งรายชื่อโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ และเปิดเผยผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ทั้งผู้ประกอบการและเกษตรกร

แหล่งข่าวจากวงการค้าข้าวเปิดเผยกับฐานเศรษฐกิจว่า โครงการดูดซับข้าวเปลือกนาปี ปี 2569/70 ในปีนี้มีหลายประเด็นที่แตกต่างจากโครงการข้าวนาปรังที่ผ่านมา โดยเฉพาะการขยายเป้าหมายรับซื้อจากเดิม 1 ล้านตัน เป็น 3 ล้านตัน ทั้งที่โครงการนาปรังมีเกษตรกรและโรงสีเข้าร่วมไม่มากนัก จึงมีข้อสงสัยถึงเหตุผลและความเหมาะสมของการขยายเป้าหมายในครั้งนี้

อีกประเด็นที่สร้างความกังวล คือการประกาศโครงการในหลายจังหวัด แม้จะกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกไว้แล้ว แต่กลับไม่มีการระบุรายชื่อโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ ทำให้เกษตรกรไม่ทราบว่าจะสามารถนำผลผลิตไปจำหน่ายที่ใด ส่งผลให้การดำเนินงานในทางปฏิบัติขาดความชัดเจน และอาจกระทบต่อการเข้าถึงสิทธิของชาวนา

แหล่งข่าวระบุว่า ประเด็นที่ผู้ประกอบการกังวลมากที่สุดคือ เงินสนับสนุน 300 บาทต่อตันที่รัฐบาลกำหนดให้จ่ายผ่านโรงสี เนื่องจากในทางบัญชีและภาษี เงินดังกล่าวอาจถูกตีความเป็นรายได้ของโรงสี ส่งผลให้ต้องเสียภาษีรายได้นิติบุคคลเพิ่ม และยังอาจเข้าข่ายการรับจ้างดำเนินการ จนเกิดภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ตามมา ทั้งที่ในความเป็นจริง เงินดังกล่าวเป็นเพียงกลไกที่รัฐใช้สนับสนุนราคาข้าว ไม่ใช่รายได้จากการประกอบกิจการของโรงสี

นอกจากนี้ การบันทึกบัญชียังเป็นอีกประเด็นที่ไม่มีความชัดเจน เพราะเงินอุดหนุนดังกล่าวไม่ใช่ต้นทุนการรับซื้อข้าวโดยตรง หากนำไปรวมเป็นต้นทุน จะทำให้ต้นทุนตลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง แต่หากรับเงินเข้าบัญชีแล้วจ่ายออก ก็อาจส่งผลกระทบต่อรายการรายรับ-รายจ่าย และกำไรทางบัญชี ซึ่งอาจนำไปสู่ภาระภาษีในอนาคต

“ผู้ประกอบการยังเปรียบเทียบกับโครงการรับจำนำข้าวในอดีต ซึ่งมีรูปแบบการบริหารจัดการแตกต่างกัน โดยโรงสีจะถูกหักมูลค่าผลพลอยได้ เช่น รำข้าวและปลายข้าว เพื่อนำมาชดเชยค่าใช้จ่าย จึงไม่เกิดปัญหาการรับ-จ่ายเงินในลักษณะเดียวกับโครงการดูดซับข้าวเปลือกในปัจจุบัน”

แหล่งข่าวตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ก่อนประกาศใช้มาตรการดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหารือร่วมกับนักบัญชีและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษี เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน ทั้งในเรื่องการบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ และภาระภาษี หากไม่มีหลักเกณฑ์รองรับอย่างชัดเจน โรงสีที่เข้าร่วมโครงการอาจต้องรับความเสี่ยงทางกฎหมายและภาษีในภายหลัง

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตต่อการขยายโครงการรับซื้อข้าวเปลือกเพิ่มอีก 3 ล้านตัน พร้อมการระบุว่าโครงการประสบความสำเร็จในการยกระดับราคาข้าว โดยเห็นว่าภาครัฐควรเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เนื่องจากปริมาณข้าวที่เข้าสู่โครงการเมื่อเทียบกับผลผลิตทั้งประเทศยังมีสัดส่วนไม่มาก จึงควรชี้แจงข้อมูลเชิงประจักษ์ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นต่อมาตรการของรัฐ

ผู้ประกอบการโรงสีเสนอให้กระทรวงพาณิชย์เร่งประกาศรายชื่อโรงสีที่เข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน พร้อมออกแนวทางการบันทึกบัญชีและข้อปฏิบัติด้านภาษีอย่างเป็นทางการ เพื่อยืนยันว่าเงินสนับสนุน 300 บาทต่อตันไม่ใช่รายได้ของโรงสี แต่เป็นเงินที่รัฐใช้เป็นกลไกสนับสนุนราคาตลาด อันจะช่วยลดความเสี่ยงจากการตีความทาง

กฎหมายและภาษี สร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้ประกอบการและเกษตรกร ขณะที่ประเด็นดังกล่าวยังต้องรอคำชี้แจงจากผู้บริหารและหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพต่อไป

ที่มา: ฐานเศรษฐกิจ

“เอลนีโญ” ส่อแล้งหนัก ยาวถึงกลางปี 70 เสี่ยงกระทบข้าวลดลง 1 ใน 4

มีการคาดการณ์ว่าปรากฏการณ์เอลนีโญที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรง อาจสร้างความกังวลใจให้กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเกษตร ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวของประเทศไทยจากปริมาณฝนที่ตกต่ำกว่าเกณฑ์และความแห้งแล้งที่คาดว่าจะรุนแรงยาวไปถึงกลางปี 2570 ซึ่งอาจจะทำให้ผลผลิตปริมาณข้าวรอบฤดูกาลเก็บเกี่ยวอาจหายไปถึง 1 ใน 4

นายเกรียงศักดิ์ ตาปนานนท์ เจ้าของโรงสี รุ่งเรืองทรัพย์ เทรตดิ่ง ในพื้นที่ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ที่ให้ความเห็นและคาดการณ์ถึงผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญในปีนี้อาการปรากฏการณ์เอลนีโญจะสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับ ผลผลิตข้าวไทยได้ค่อนข้างมาก เนื่องจากในระยะเริ่มต้นของปรากฏการณ์เอลนีโญ ที่เป็นช่วงเวลาของการลงมือปลูกข้าวในพื้นที่นาปี โดยเฉพาะในแถบภาคอีสาน ที่ลงมือหว่านดำกันไปแล้ว จะต้องเผชิญกับภาวะขาดน้ำจากฝนทิ้งช่วง

เป็นที่แน่นอนว่าถ้าภายใน 1 หรือ 2 สัปดาห์นี้ไม่มีฝนตกลงมาจะทำให้ข้าวเสียหายไปอย่างน้อย 1 ใน 4 ที่ลงมือเพาะปลูกไปแล้วซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปริมาณข้าวที่เข้าสู่ตลาดในรอบการเก็บเกี่ยวในปี นี้ ซึ่งการหายไปของข้าว 1 ใน 4 นี้จะมีผลโดยตรงกับเรื่องของราคาข้าวที่ราคาข้าวอาจจะถีบตัวขึ้นอย่างไรก็ตามจะเป็นการถีบตัวที่ไม่ได้ส่งผลดีแบบ 100% เนื่องจากราคาข้าวอาจจะดีขึ้นแต่ชาวนาไม่มีข้าวขายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความแห้งแล้ง และปรากฏการณ์เอลนีโญ

แต่หากถามว่าความรุนแรงของปรากฏการณ์เอลนีโญจะทำให้ ข้าวหายจากตลาดรุนแรงถึงขั้นที่จะต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศหรือไม่ นายเกรียงศักดิ์ บอกว่าไม่น่าจะรุนแรงถึงขั้นข้าวขาดตลาด จนถึงต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เพราะปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่นาข้าวรวมกันกว่า 60 ล้านไร่ มีทั้งนาปี ผลิตปีละ 1 ครั้ง และนาปรังที่ผลิตได้ปีละ อย่างน้อย 2 ครั้ง ทำให้ปริมาณข้าวที่ผลิตได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการและเหลือพอที่จะส่งออกไปยังตลาดโลกด้วย แต่อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์เอลนีโญน่าจะสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยเป็นมูลค่าค่อนข้างสูง หากเป็นไปตามการคาดการณ์ที่ภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญจะลากยาวไปถึงกลางปี 2570

ที่มา: TNV

ซูเปอร์เอลนีโญ เขย่า GDP เกษตร คาดผลผลิตเสียหายเกือบ 6.2 หมื่นลบ.

ศูนย์วิจัย Krungthai COMPASS ประเมินว่า เอลนีโญ จะกระทบภาคเกษตรช่วงครึ่งหลังปี 69 ต่อเนื่องถึงครึ่งปีแรกของปี 70 ซึ่งจะทำให้ผลผลิตเกษตรเสียหายราว 6.2 หมื่นล้านบาท โดยข้าวเสียหายมากที่สุด ซึ่งผลผลิตที่ลดลงนี้ จะกดดันให้รายได้เกษตรกรในปี 69 มีแนวโน้มลดลงราว 8%

Krungthai COMPASS ระบุว่า ภาคเกษตรไทย มีแนวโน้มเป็นภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญในช่วงปี 69-70 มากที่สุด เนื่องจากเป็นภาคส่วนที่พึ่งพาทรัพยากรน้ำสูงถึง 3 ใน 4 ของการใช้น้ำทั้งหมดของประเทศและมีความเปราะบางต่อภาวะฝนทิ้งช่วง และภัยแล้งมากกว่าภาคเศรษฐกิจอื่น นอกจากนี้ ภาคเกษตรไทยยังมีข้อจำกัดด้านการปรับตัว เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ที่มีศักยภาพใน

การบริหารจัดการน้ำ และลงทุนในระบบป้องกันความเสี่ยงค่อนข้างจำกัด และพื้นที่เพาะปลูกของไทยกว่า 80% ยังคงอยู่นอกเขตชลประทาน ทำให้ต้องพึ่งพาปริมาณน้ำฝนเป็นหลัก

***สัญญาณการกลับมาของ “เอลนีโญ”**

หนึ่งในสัญญาณสำคัญที่บ่งชี้ว่า “เอลนีโญ” กำลังกลับมา คือ การที่ดัชนี Southern Oscillation Index (SOI) ปรับลดลงสู่ระดับติดลบต่อเนื่อง โดยล่าสุดในเดือนเม.ย. และพ.ค. 69 ดัชนี SOI อยู่ที่ -11 และ -14 ตามลำดับ หรือเฉลี่ยอยู่ที่ -13 สะท้อนว่าภาวะเอลนีโญเริ่มก่อตัวชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ อีกสัญญาณที่น่ากังวลคือความถี่ของการเกิดเอลนีโญที่เพิ่มขึ้น โดยก่อนเกิดเอลนีโญรุนแรงในปี 58-59 ไทยเคยเผชิญเอลนีโญในปี 52-53 หรือห่างราว 5 ปี แต่หลังจากนั้น เอลนีโญเกิดซ้ำในปี 62-63 และ 66-67 หรือเฉลี่ยทุก 3 ปี และล่าสุดในปี 69 หรือภายใน 2 ปี ส่งผลให้ภาคเกษตรมีเวลาฟื้นตัวน้อยลง

***ปริมาณน้ำใช้การได้ของไทยล่าสุด**

ปริมาณน้ำในเขื่อนใช้การได้โดยรวมทั่วประเทศ เริ่มปรับตัวลงมาอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะภาคกลาง โดยข้อมูล ณ 6 มิ.ย. 69 ปริมาณน้ำใช้การได้ของภาคกลางอยู่ที่ราว 28% ต่ำกว่าระดับวิกฤติ ซึ่งอยู่ที่ราว 30% สถานการณ์ดังกล่าวจะสร้างความเสี่ยงต่อผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ โดยเฉพาะข้าว อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งข้าวนาปี จะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงปลายปี 69 รวมทั้งข้าวนาปรัง ที่เพาะปลูกในภาคกลางเป็นหลัก ที่จะมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงครึ่งปีแรกของปี 70

***เอลนีโญรอบนี้จะกระทบเศรษฐกิจไทยผ่านช่องทางใด**

เอลนีโญรอบนี้ อาจกดดันการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ผ่านผลกระทบต่อภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป โดยผลกระทบหลักจะส่งผ่านสภาพอากาศที่แห้งแล้ง ซึ่งทำให้ปริมาณฝนและปริมาณน้ำใช้การอยู่ในระดับต่ำ กระทั่งการเพาะปลูก และผลผลิตของพืชหลายชนิด ขณะเดียวกัน เกษตรกรยังเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนปุ๋ยที่เพิ่มขึ้น จากสงครามตะวันออกกลาง ซึ่งอาจทำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยลง และยิ่งซ้ำเติมผลผลิตทางการเกษตรให้ปรับลดลงมากขึ้น

ผลกระทบดังกล่าว มีแนวโน้มส่งผ่านมายังเศรษฐกิจไทยผ่าน 2 ช่องทางสำคัญ ได้แก่ 1) รายได้ภาคเกษตรที่ลดลง จากปริมาณผลผลิตที่หดตัว ซึ่งจะกดดันกำลังซื้อ และการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกร และ 2) ต้นทุนวัตถุดิบสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น กระทั่งอุตสาหกรรมอาหารและเกษตรแปรรูป ซึ่งอาจผลักดันเงินเฟ้อหมวดอาหาร และลดกำลังซื้อของผู้บริโภคโดยรวม ทั้งสองช่องทางจะกดดันการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในระยะถัดไป

***เอลนีโญรอบนี้จะกระทบแค่ไหน**

Krungthai COMPASS ประเมินว่า เอลนีโญรอบนี้ จะสร้างความเสียหายต่อภาคเกษตรไทยราว 6.2 หมื่นล้านบาท หรือคิดเป็น 0.31% ของ GDP (กรณี Base Case) โดยคาดว่าจะเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงตั้งแต่ครึ่งหลังของปี 69 ต่อเนื่องถึงกลางปี 70 สอดคล้องกับการประเมินของ Columbia Climate School และองค์การอุตุนิยมวิทยาโลก (WMO) ส่งผลให้ผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญลดลง โดยข้าวได้รับผลกระทบมากที่สุด คาดว่าผลผลิตจะหายไปราว 5.4 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าความเสียหาย 43,046 ล้านบาท รองลงมา คือ อ้อย 12.0 ล้านตัน มูลค่า 10,711 ล้านบาท และมันสำปะหลัง 3.1 ล้านตัน มูลค่า 8,098 ล้านบาท

***ผลผลิตที่ลดลงกระทบรายได้เกษตรกรแค่ไหน**

รายได้เกษตรกรในปี 69-70 มีแนวโน้มลดลงจากปี 68 แต่ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยช่วง 10 ปีย้อนหลัง จากผลผลิตที่ลดลงมากกว่าราคาที่เพิ่มขึ้น โดยดัชนีรายได้เกษตรกรในปี 69 คาดจะลดลงราว -8%YoY จากผลผลิตที่

ลดลงมากกว่าราคาที่ปรับตัวขึ้น โดยเฉพาะข้าวที่ผลผลิตคาดว่าจะลดลงราว -18%YoY จากผลกระทบของเอลนีโญ ส่วนในปี 70 คาดลดลงต่อเนื่อง -2%YoY ซึ่งเกิดจากแรงกดดันทั้งด้านผลผลิต และราคาพร้อมกัน โดยเฉพาะผลผลิต อ้อยที่ลดลงราว -5%YoY จากผลของเอลนีโญ

***ธุรกิจโรงสี จะได้รับผลกระทบอย่างไร**

ธุรกิจโรงสีมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันด้านความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากภาวะภัยแล้งในช่วงครึ่งหลังปี 69 ที่ทำให้ผลผลิตข้าวลดลงและอุปทานข้าวเปลือกตึงตัว โดยคาดว่าปริมาณข้าวเปลือกที่เข้าสู่โรงสี จะลดลงราว 18% ส่งผลให้ต้นทุนรับซื้อข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นประมาณ 10% จาก 7,305 บาทต่อตัน เป็นราว 8,000 บาทต่อตัน ขณะที่ราคาขายส่งข้าวสารปรับเพิ่มได้เพียง 7% เนื่องจากถูกจำกัดด้วยการแข่งขันจากตลาดส่งออก ส่งผลให้ส่วนต่างกำไรถูกบีบตัวลง อีกทั้งต้นทุนพลังงานที่สูงขึ้น ยังซ้ำเติมภาระต้นทุน โดยคาดว่าอัตรากำไรจากการดำเนินงานของโรงสีขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก จะลดลงจากปีก่อน -0.7% -0.6% และ -0.3% ตามลำดับ

Krungthai COMPASS ประเมินว่า ภาวะเอลนีโญที่มีแนวโน้มกลับมารุนแรงในช่วงครึ่งหลังปี 69 ต่อเนื่องถึงช่วงครึ่งแรกของปี 70 จะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรไทยอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากภาคเกษตรเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีการใช้น้ำสูงถึง 3 ใน 4 ของการใช้น้ำทั้งหมดของประเทศ ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกกว่า 80% อยู่นอกเขตชลประทาน และพึ่งพาน้ำฝนเป็นหลัก จึงมีความเปราะบางต่อปัญหาภัยแล้งมากกว่าภาคเศรษฐกิจอื่น

ภาวะเอลนีโญ มีแนวโน้มสร้างความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญต่อภาคเกษตรไทย โดยเฉพาะการผลิตข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักและมีความเปราะบางต่อภัยแล้งสูง ส่งผลต่อรายได้เกษตรกร ความมั่นคงด้านวัตถุดิบ และห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรในวงกว้าง โดยคาดว่า 2 ใน 3 ของความเสียหายรวมจากพืชเศรษฐกิจสำคัญมาจาก ข้าว คิดเป็นมูลค่า 43,046 ล้านบาท สะท้อนว่าข้าวเป็นพืชที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด เนื่องจากเป็นพืชที่ต้องการใช้น้ำในปริมาณมาก และมีพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมากอยู่ในเขตเสี่ยงภัยแล้ง โดยในกรณีฐานคาดว่าผลผลิตข้าวอาจลดลง 5.4 ล้านตัน

นอกจากส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตข้าวแล้ว เอลนีโญยังส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรไทยที่พึ่งพาวัตถุดิบทางการเกษตร โดยเฉพาะธุรกิจโรงสีข้าว ซึ่งมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนมากขึ้น จากภาวะผลผลิตข้าวตึงตัวและปริมาณวัตถุดิบที่ลดลง ขณะที่ความสามารถในการปรับขึ้นราคาขาย ยังมีข้อจำกัดจากการแข่งขันในตลาดส่งออก และตลาดโลก ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของผู้ประกอบการลดลง โดยคาดว่าอัตรากำไรจากการดำเนินงาน (OPM) ของโรงสีขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก จะลดลงจากปีก่อน -0.7% -0.6% และ -0.3% ตามลำดับ ซึ่งอาจกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวไทยในระยะต่อไป

Krungthai COMPASS แนะนำทุกภาคส่วนต้องเร่งยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศที่ผันผวนมากขึ้น โดยภาคธุรกิจเกษตรแปรรูปควรสร้างความมั่นคงด้านวัตถุดิบผ่าน Contract Farming หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และประยุกต์ใช้ Climate Tech เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการผลผลิต ขณะที่เกษตรกรควรปรับรูปแบบการเพาะปลูกให้ใช้น้ำน้อยลง เช่น การทำนาเปียกสลับแห้ง (AWD) ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงเลือกพันธุ์พืชทนแล้ง และติดตามข้อมูลพยากรณ์อากาศอย่างใกล้ชิด ด้านภาครัฐควรเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน สนับสนุนการวิจัยพันธุ์พืชทนสภาพอากาศสุดขั้ว และพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าและฐานข้อมูล Climate Risk เพื่อเสริมความยืดหยุ่นของภาคเกษตรไทยในระยะยาว

ที่มา ข้าวเศรษฐกิจ สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ)

บทวิเคราะห์ชี้เอลนีโญเพิ่มความเสี่ยงต่อตลาดข้าวโลก คาดต้นทุนราคาปรับตัวสูงขึ้นและอุปทานตึงตัว

บทวิเคราะห์ของ BTM ระบุว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังทวีความรุนแรง มีแนวโน้มเพิ่มความเสี่ยงต่อตลาดข้าวโลก จากผลกระทบต่อรูปแบบการเกิดฝนในประเทศผู้ผลิตข้าวสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวลดลง อุปทานในตลาดโลกตึงตัว และราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นในระยะต่อไป

ข้อมูลอุตุวิทยาระบุว่า ปัจจุบันปรากฏการณ์เอลนีโญได้ก่อตัวขึ้นแล้ว และแบบจำลองสภาพภูมิอากาศบางแบบคาดการณ์ว่า เอลนีโญอาจพัฒนาเป็นระดับรุนแรงมาก ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569 ถึงมกราคม 2570 ส่งผลให้ตลาดมีความกังวลว่าผลผลิตข้าวโลกอาจลดลงและอุปทานสำหรับการค้าระหว่างประเทศอาจตึงตัวมากขึ้น

บทความระบุว่า ข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่มีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของผลผลิต เนื่องจากมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยของผลผลิตข้าวโลกที่เข้าสู่การค้าระหว่างประเทศ โดยบริษัทที่ปรึกษาด้านสินค้าโภคภัณฑ์ Segi Enam Advisors เห็นว่าแม้ผลผลิตจะลดลงเพียงเล็กน้อย ก็อาจกระตุ้นให้บางประเทศใช้มาตรการจำกัดการส่งออก เกิดการเร่งซื้อเพื่อกักตุน และส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

ประเทศผู้ผลิตข้าวที่พึ่งพาฝนมรสุม เช่น อินโดนีเซีย ไทย และมาเลเซีย ถูกมองว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากหากปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงเพาะปลูกและระยะเริ่มต้นของการเจริญเติบโตของต้นข้าว อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตได้โดยตรง

นอกจากนี้ บทความยังชี้ว่า ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและเชื้อเพลิง กำลังเพิ่มแรงกดดันต่อภาคการผลิตข้าว โดยความไม่แน่นอนของการค้าปุ๋ยผ่าน ช่องแคฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ส่งผลให้ต้นทุนปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งซ้ำเติมความเสี่ยงด้านการผลิตในช่วงที่สภาพอากาศมีแนวโน้มไม่เอื้ออำนวย

โดยภาพรวม บทความประเมินว่า การผสมผสานของปัจจัยเสี่ยงจากเอลนีโญที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูง และความเป็นไปได้ที่บางประเทศอาจใช้มาตรการจำกัดการส่งออก อาจทำให้อุปทานข้าวโลกตึงตัวและความผันผวนของราคาข้าวเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปลายปี 2569 ถึงต้นปี 2570

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลของหลายประเทศและผู้ประกอบการในตลาดข้าวโลกจึงมีแนวโน้มติดตามสถานการณ์สภาพอากาศและความคืบหน้าของผลผลิตอย่างใกล้ชิด เนื่องจากหากสภาพอากาศเลวร้ายกว่าที่คาด อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการค้าข้าวและทิศทางราคาข้าวโลก

ที่มา Oryza.com

Gafta เปิดตัวสัญญาซื้อขายข้าวฉบับปรับปรุงใหม่ รองรับการค้าข้าวโลกและขยายขอบเขตการใช้สัญญาไทยสู่ตลาดสากล

สมาคมการค้าธัญพืชและอาหารสัตว์ (Grain and Feed Trade Association: Gafta) ประกาศเปิดตัวสัญญาซื้อขายข้าว (Rice Contracts) ฉบับปรับปรุงใหม่ เลขที่ 120 และ 122 ซึ่งได้รับการพัฒนาร่วมกับอดีตสมาชิกของสมาคมนายหน้าซื้อขายข้าวแห่งกรุงลอนดอน (London Rice Brokers Association: LRBA) ภายหลังจากที่ LRBA ได้ควรวรมกิจการเข้ากับ Gafta อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2569

Gafta ระบุว่า การเปิดตัวสัญญาฉบับปรับปรุงครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการรักษาและพัฒนากรอบสัญญามาตรฐานที่ภาคเอกชนร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อสนับสนุนการค้าข้าวระหว่างประเทศ โดยสัญญาฉบับใหม่ได้รับการ

จัดทำผ่านความร่วมมือระหว่างอดีตสมาชิกของ LRBA และคณะกรรมการสัญญาระหว่างประเทศของ Gafta (Gafta International Contracts Committee) โดยสาระสำคัญของการปรับปรุงประกอบด้วย

- เพิ่มความยืดหยุ่นในการซื้อขายข้าวทั้งในรูปแบบ สินค้าเทกอง (Bulk) และ บรรจุกระสอบ (Bagged Rice)
- ปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกับสัญญาประเภทอื่นของ Gafta
- ปรับปรุงข้อกำหนดด้านการตรวจสอบสินค้าและมาตรฐานคุณภาพให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ปรับปรุงเงื่อนไขเกี่ยวกับการขนส่ง การอนุญาตนำเข้า-ส่งออก (Licensing) และการประกันภัย ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน

สำหรับสัญญาเลขที่ 120 (Rice Contract No. 120) ซึ่งเดิมใช้กับการซื้อขายข้าวไทย (Thai Rice) เป็นหลักได้มีการขยายขอบเขตการใช้งานให้ครอบคลุมแหล่งกำเนิดสินค้า (Origins) และปลายทางการส่งออก (Destinations) ที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของการค้าข้าวโลกในปัจจุบัน

เจน ชิสโฮล์ม คอนต์ โอบีอี (Jaine Chisholm Caunt OBE) ผู้อำนวยการใหญ่ของ Gafta กล่าวว่า การควรวรรณ LRBA เข้ากับ Gafta เป็นการผสมผสานความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของสององค์กรที่มีประวัติยาวนาน และมีเป้าหมายร่วมกันในการสนับสนุนการค้าข้าวระหว่างประเทศ พร้อมระบุว่า สัญญาฉบับปรับปรุงใหม่จะช่วยให้สัญญามาตรฐานที่ภาคธุรกิจใช้กันมายาวนานยังคงตอบสนองต่อความต้องการของตลาดข้าวโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยังคงรักษามาตรฐานและความเชื่อมั่นที่ผู้ประกอบการให้การยอมรับมาอย่างต่อเนื่อง

Gafta ยังประกาศจัดสัมมนาออนไลน์เรื่องสัญญาซื้อขายข้าว (Rice Contracts Webinar) ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2569 เพื่ออธิบายรายละเอียดของการปรับปรุงสัญญา พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสอบถามประเด็นต่างๆ กับผู้เชี่ยวชาญด้านสัญญาขององค์กรโดยตรง

การเปิดตัวสัญญาฉบับใหม่ครั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการควรวรรณ LRBA เข้ากับ Gafta โดยสมาชิกเดิมของ LRBA ได้แก่ แจ็กสัน ซัน แอนด์ โค (Jackson Son & Co) มาริอุส บรุน เอ ฟิส (Marius Brun et fils) และ สเคเพนส์ แอนด์ โค เอสเอ (Schepens & Co SA) ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ Gafta เพื่อสืบสานองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเครือข่ายทางการค้าที่สั่งสมมายาวนานภายใต้องค์กรเดียว

ที่มา *Oryza.com*

FAO ระบุ ดัชนีราคาข้าวโลกเดือนมิถุนายนแตะระดับสูงสุดในรอบกว่า 1 ปีครึ่ง จากแรงหนุนของราคาข้าวอินดิกา

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) รายงานว่า ดัชนีราคาข้าวโลกของ FAO (FAO Global Rice Price Index: FARPI) เฉลี่ยอยู่ที่ 108.2 จุดในเดือนมิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 จากเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และเป็นระดับสูงสูดนับตั้งแต่เดือนมกราคม 2568

การปรับตัวเพิ่มขึ้นของดัชนีมีสาเหตุหลักจากราคาข้าวในกลุ่มข้าวอินดิกา (Indica) ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 จากเดือนก่อน ขณะที่ดัชนีราคาข้าวเหนียวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยการปรับตัวขึ้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศไทย

แม้ว่าความต้องการซื้อในตลาดโลกจะยังค่อนข้างซบเซา ส่วนดัชนีราคาข้าวจาปอนิกา (Japonica) ทรงตัว ขณะที่ดัชนีราคาข้าวหอมลดลงร้อยละ 0.7 เนื่องจากอุปสงค์ยังอ่อนตัว

FAO ระบุว่า ราคาส่งออกข้าวอินดิกาในประเทศผู้ส่งออกสำคัญของเอเชียปรับตัวสูงขึ้นทุกประเทศในเดือนมิถุนายน โดยประเทศไทยและปากีสถานมีการปรับเพิ่มมากที่สุด จากแรงหนุนของคำสั่งซื้อจากฟิลิปปินส์หลังจากผู้นำเข้าภาคเอกชนของฟิลิปปินส์หันไปจัดซื้อจากแหล่งอื่นแทนเวียดนาม

สำหรับประเทศไทย ราคาข้าวยังได้รับแรงสนับสนุนจากการส่งออกไปยังมาเลเซียที่ขยายตัวดี ประกอบกับความกังวลเกี่ยวกับแนวโน้มผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี 2569/70 ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาข้าวขาว 25% เพิ่มขึ้นเป็น 479 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน จาก 427.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในเดือนก่อน ขณะที่ราคาข้าวขาว 100% เพิ่มขึ้นจาก 438.4 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เป็น 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ส่วนราคาข้าวเหนียว 10% เพิ่มขึ้นจาก 810.8 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เป็น 833.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน และราคาข้าวเหนียว 100% เพิ่มขึ้นจาก 449.6 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เป็น 506.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

ในปากีสถาน ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นจากการเร่งส่งมอบสินค้าก่อนสิ้นสุดมาตรการยกเว้นภาษีและค่าธรรมเนียมการส่งออกในวันที่ 30 มิถุนายน 2569 โดยราคาข้าวขาว 5% เพิ่มขึ้นเป็น 393.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน จาก 350.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในเดือนก่อน ขณะที่ราคาข้าวบาสมати (Basmati) ลดลงจาก 1,152.8 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เหลือ 1,140 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

สำหรับเวียดนาม ราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นจากภาวะอุปทานที่ตึงตัว ขณะที่อินเดียได้รับแรงสนับสนุนจากคำสั่งซื้อของตลาดแอฟริกา อย่างไรก็ตาม การปรับขึ้นของราคาทั้งสองประเทศยังอยู่ในระดับจำกัด เนื่องจากการซื้อขายของเวียดนามยังไม่คึกคัก และอินเดียยังมีอุปทานข้าวในปริมาณมาก

ราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 407.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เป็น 412.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ขณะที่ราคาข้าวขาว 25% เพิ่มขึ้นเป็น 384.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน จาก 377.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ส่วนราคาข้าวหอมลดลงจาก 501.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เหลือ 494.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

สำหรับตลาดในทวีปอเมริกา ราคาข้าวมีทิศทางแตกต่างกัน โดยราคาข้าว 4% ของสหรัฐอเมริกาปรับลดลงเล็กน้อยจากภาวะการซื้อขายที่ซบเซาและการเร่งระบายสินค้าคงคลัง ขณะที่ราคาข้าวของบราซิลและอุรุกวัยได้รับแรงหนุนจากยอดขายที่แข็งแกร่ง แม้ว่าจะเผชิญแรงกดดันจากการอ่อนค่าของสกุลเงินเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐก็ตาม

ที่มา *Oryza.com*

FAO เผยแพร่รายงานภาวะอุปทานและอุปสงค์ธัญพืชโลก เดือนกรกฎาคม 2569 คาดผลผลิตข้าวโลกปีการผลิต 2569/70 ลดลงครั้งแรกในรอบหลายปี ขณะที่การบริโภคยังทำสถิติสูงสุด

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) เผยแพร่รายงาน Cereal Supply and Demand Brief ฉบับเดือนกรกฎาคม 2569 ซึ่งประเมินสถานการณ์อุปทานและอุปสงค์ธัญพืชโลก รวมถึงข้าว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ผลผลิตข้าวโลก

FAO คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโลกในปีการผลิต 2569/70 (ข้าวสาร) จะอยู่ที่ 552.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากการคาดการณ์ในเดือนมิถุนายนซึ่งอยู่ที่ 552.4 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้น 0.1 ล้านตัน (ร้อยละ 0.02)

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับผลผลิตประมาณการของปีการผลิต 2568/69 ที่ 562.3 ล้านตัน คาดว่าผลผลิตจะลดลง 9.8 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 1.7 นับเป็นการปรับลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนเป็นครั้งแรกหลังจากหลายปีที่ผลผลิตข้าวโลกทำสถิติสูงสุดต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุสำคัญจากการคาดการณ์ว่าผลผลิตของหลายประเทศผู้ผลิตจะลดลง หลังจากมีผลผลิตสูงเป็นพิเศษในปีการผลิต 2568/69

การบริโภคข้าวโลก

FAO คาดว่า การใช้ข้าวโลกในปีการผลิต 2569/70 จะอยู่ที่ 558.2 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เพิ่มขึ้นจากการคาดการณ์เดือนก่อนที่ 558.0 ล้านตัน จำนวน 0.2 ล้านตัน (ร้อยละ 0.04) เมื่อเทียบกับปีการผลิต 2568/69 ซึ่งมีการใช้ข้าว 554.7 ล้านตัน คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 3.5 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 0.6 โดยได้รับแรงหนุนหลักจากการบริโภคเพื่อเป็นอาหารที่ยังคงขยายตัวตามการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก

การค้าข้าวโลก

FAO คาดการณ์ว่า ปริมาณการค้าข้าวโลก (การส่งออกและการนำเข้า) ในปีปฏิทิน 2569 จะอยู่ที่ 60.5 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจากสถิติสูงสุด 61.0 ล้านตัน ในปี 2568 เมื่อเทียบกับการคาดการณ์ในเดือนมิถุนายนที่ 60.6 ล้านตัน ได้มีการปรับลดลง 0.1 ล้านตัน (ร้อยละ 0.2) ขณะที่เมื่อเทียบกับปีก่อน คาดว่าปริมาณการค้าจะลดลง 0.5 ล้านตัน (ร้อยละ 0.8) เนื่องจากความต้องการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้ารายสำคัญบางประเทศชะลอตัว แม้ว่าประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ยังคงมีปริมาณข้าวสำหรับการส่งออกอยู่ในระดับเพียงพอก็ตาม เนื่องจากปริมาณการส่งออกของโลกเท่ากับปริมาณการนำเข้าของโลก FAO จึงคาดการณ์การนำเข้าข้าวโลกในปี 2569 จะอยู่ที่ 60.5 ล้านตัน เช่นเดียวกัน

การนำเข้าข้าวโลก

FAO คาดว่า การนำเข้าข้าวโลกในปี 2569 จะมีปริมาณ 60.5 ล้านตัน ลดลงจากการคาดการณ์ในเดือนมิถุนายนที่ 60.6 ล้านตัน จำนวน 0.1 ล้านตัน และลดลงจากประมาณการ 61.0 ล้านตัน ในปี 2568 หรือคิดเป็นร้อยละ 0.8 การปรับลดดังกล่าวสะท้อนถึงการชะลอการนำเข้าของบางประเทศ เนื่องจากอุปทานภายในประเทศปรับตัวดีขึ้น และระดับสินค้าคงเหลือยังอยู่ในเกณฑ์เพียงพอ

สต็อกข้าวโลก

FAO คาดว่า สต็อกข้าวโลก ณ สิ้นปีการผลิต 2569/70 จะอยู่ที่ 214.1 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากการคาดการณ์ในเดือนมิถุนายนที่ 213.8 ล้านตัน จำนวน 0.3 ล้านตัน (ร้อยละ 0.1) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับสต็อกสิ้นปีการผลิต 2568/69 ซึ่งคาดว่าจะอยู่ที่ 220.0 ล้านตัน สต็อกข้าวโลกจะลดลง 5.9 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 2.7 แม้ว่าสต็อกจะลดลง แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับสถิติในอดีต ส่งผลให้อัตราส่วนสต็อกข้าวต่อการใช้ (Global Stock-to-Use Ratio) ยังคงอยู่ที่ ร้อยละ 37.8

ขณะเดียวกัน อัตราส่วนสต็อกต่อการใช้ภายในประเทศและการส่งออก (Stock-to-Disappearance Ratio) ของประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ ได้รับการปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก ร้อยละ 30.9 เป็น ร้อยละ 31.0 สะท้อนว่าประเทศผู้ส่งออกหลักของโลกยังคงมีปริมาณข้าวสำหรับการส่งออกอยู่ในระดับเพียงพอ

ที่มา Oryza.com

xx

เวียดนาม

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นจากภาวะอุปทานที่ตึงตัวและอุปสงค์จากฟิลิปปินส์ที่ช่วยหนุนราคา โดยราคาส่งออกข้าวขาว 5% อยู่ที่ 445-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 410-415 ดอลลาร์สหรัฐต่อดันในสัปดาห์ก่อน

ผู้ค้าข้าวในนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) กล่าวว่า อุปทานข้าวภายในประเทศมีค่อนข้างจำกัด และได้รับข้อมูลว่าฟิลิปปินส์อาจเพิ่มการนำเข้าข้าวเพื่อสำรองสต็อกก่อนเข้าสู่ฤดูฝน ขณะที่บรรดาผู้ค้าประเมินว่า ความต้องการข้าวเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากราคายังคงสามารถแข่งขันได้มากกว่าข้าวไทยซึ่งมีราคาสูงกว่า

ข้อมูลจากรัฐบาลเวียดนามระบุว่า การส่งออกข้าวของเวียดนามในช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้ มีปริมาณ 5.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 9.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และสูงกว่าประมาณการ 5 ล้านตัน ที่กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Environment) เผยแพร่ไว้เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มขยับขึ้น โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 500-510 เหรียญสหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้น 5-10 เหรียญสหรัฐต่อดัน จากระดับ 495-500 เหรียญสหรัฐต่อดันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 516-520 เหรียญสหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้น 8 เหรียญสหรัฐต่อดัน จากระดับ 508-512 เหรียญสหรัฐต่อดันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 412-416 เหรียญสหรัฐต่อดัน ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาขยับขึ้นมาที่ระดับ 349-353 เหรียญสหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้น 2 เหรียญสหรัฐต่อดัน จากระดับ 347-351 เหรียญสหรัฐต่อดันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-22 มิถุนายน 2569 มีเรือจำนวน 34 ลำจะเข้าเทียบท่าที่นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh port) และเมืองมายเถย (Mỹ Tho) เพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 227,330 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม – 21 มิถุนายน 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 341,210 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 10,100 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 281,110 ตัน

สำนักข่าว VOV.VN รายงานว่า การส่งออกข้าวของเวียดนามยังคงขยายตัวในด้านปริมาณในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 แม้ว่ามูลค่าการส่งออกจะลดลงจากการปรับตัวลดลงของราคาส่งออก โดยท่ามกลางความไม่แน่นอนของตลาดโลก อุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามกำลังเร่งปรับตัวไปสู่การผลิตที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ (Low-emission Rice Production) และการผลิตข้าวที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Environment) รายงานว่า ในเดือนมิถุนายน 2569 เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 910,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 373.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 5.2 ล้านตัน มูลค่า 2.38 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 9.9% ในด้านปริมาณเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ลดลง 2.5% ในด้านมูลค่า เนื่องจากราคาส่งออกเฉลี่ยลดลง โดยราคาส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 459.6 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ลดลง 11.3% จากปีก่อน

ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม คิดเป็นประมาณ 45% ของมูลค่าการส่งออกข้าวทั้งหมด รองลงมาคือ จีน คิดเป็น 19.4% และ กานา คิดเป็น 8.5%

ทั้งนี้ ในช่วง 5 เดือนแรกของปี มูลค่าการส่งออกข้าวไปยังจีนเพิ่มขึ้น 87% ขณะที่การส่งออกไปยังฟิลิปปินส์ลดลง 3.8% และการส่งออกไปยังกานาลลดลง 24.7% สะท้อนให้เห็นว่าผู้ส่งออกเวียดนามกำลังทยอยกระจายตลาดมากขึ้น แม้ว่าจะยังคงพึ่งพาตลาดดั้งเดิมบางแห่งในสัดส่วนที่สูง

ในเดือนมิถุนายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย จากความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวของเอเชียในฤดูการผลิตถัดไป โดยราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามอยู่ที่ 410-415 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ขณะที่ราคาข้าวของไทยปรับเพิ่มขึ้นอย่างมากมาอยู่ที่ 480-500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน หรือสูงกว่าระดับของเดือนก่อนประมาณ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่งผลให้ผู้ซื้อจำนวนมาก โดยเฉพาะจากประเทศในแอฟริกา หันไปซื้อข้าวจากอินเดียที่มีราคาถูกกว่า ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 340-346 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ค้าระหว่างประเทศกำลังติดตามสถานการณ์ผลผลิตข้าวในเอเชียอย่างใกล้ชิด เนื่องจากคาดว่าปรากฏการณ์เอลนีโญจะทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออุปทานข้าวในตลาดโลก

นาย เล แถ่ง ตุง (Le Thanh Tung) รองประธานและเลขาธิการ สมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม (Vietnam Rice Industry Association: VIETRISA) กล่าวว่า ความต้องการข้าวในตลาดโลกช่วงครึ่งหลังของปีคาดว่าจะทรงตัวในภาพรวม

แม้อุปสงค์และอุปทานข้าวโลกยังอยู่ในระดับที่คาดการณ์ไว้ แต่ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในฤดูการผลิตปี 2569/70 ของหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยอุปทานเพิ่มเติมในช่วงหลายเดือนข้างหน้าจะมาจากผลผลิตนาปีฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูใบไม้ร่วง-ฤดูหนาว (the summer-autumn and autumn-winter crops) อย่างไรก็ตาม ปริมาณผลผลิตดังกล่าวไม่น่าจะมีมากนัก ส่งผลให้การส่งออกข้าวของเวียดนามในช่วงครึ่งหลังของปีมีแนวโน้มทรงตัว

ในด้านราคา นายเล แถ่ง ตุง ระบุว่าหากตลาดนำเข้าหลัก เช่น ฟิลิปปินส์ หรือจีน มีความต้องการซื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ราคาข้าวอาจปรับตัวสูงขึ้นในระยะสั้น แต่คาดว่าความผันผวนดังกล่าวจะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว เขาเน้นย้ำว่า เกษตรกรและผู้ประกอบการควรติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด วางแผนการผลิตอย่างรอบคอบ และไม่ควรตัดสินใจตามความผันผวนของตลาดในระยะสั้น เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า การผลิตข้าวที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำไม่ได้เป็นเพียงทางเลือกอีกต่อไป แต่ได้กลายเป็นความจำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม

เวียดนามมีพื้นที่นาปลูกข้าวประมาณ 3.8 ล้านเฮกตาร์ และมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวรวมมากกว่า 7 ล้านเฮกตาร์ต่อปี การนำแนวทางการผลิตที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำมาใช้จะช่วยลดต้นทุนการผลิต ยกกระดับคุณภาพข้าว เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และตอบสนองต่อมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของตลาดส่งออกที่เข้มงวดมากขึ้น

เขาระบุว่า แนวทางด้านเทคนิคควรมีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ โดยพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงควรให้ความสำคัญกับการลดอัตราการหวานเมล็ดพันธุ์ ขณะที่พื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง (Red River Delta) ควรใช้เครื่องจักรกลการเกษตรให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนแรงงานและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

นอกจากนี้ สหกรณ์การเกษตรยังคงมีบทบาทสำคัญในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมข้าว การรวมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่พื้นที่ผลิตขนาดใหญ่จะช่วยเร่งการใช้เครื่องจักร ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างห่วงโซ่อุปทานที่มีความยั่งยืนมากขึ้น

นายเล แ่ง ตุง กล่าวทิ้งท้ายว่า อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด จากการสร้างแปลงนาขนาดใหญ่ที่มีเกษตรกรจำนวนน้อย ไปสู่การพัฒนาพื้นที่ผลิตขนาดใหญ่ที่มีเกษตรกรจำนวนมากเข้าร่วมผ่านระบบสหกรณ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตของเวียดนาม และจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวในระยะยาว

ทางด้านหนังสือพิมพ์ Vietnam Investment Review รายงานว่า การส่งออกข้าวของเวียดนามไปยังจีน ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 มีปริมาณ มากกว่า 1 ล้านตัน ขณะที่การส่งออกไปยังอิรักเพิ่มขึ้นกว่า 132 เท่า สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในตลาดส่งออกสำคัญ แม้ว่าราคาส่งออกข้าวเฉลี่ยของเวียดนามจะปรับตัวลดลงก็ตาม

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเวียดนาม (Ministry of Agriculture and Environment: MAE) รายงานว่า ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามปรับเพิ่มขึ้น 3-8 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน โดยราคาข้าวหอม Jasmine เพิ่มขึ้น 8 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน อยู่ที่ 520 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ส่วนราคาข้าวหอม 5% เพิ่มขึ้น 5 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน อยู่ที่ 510 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวของประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญในเอเชีย ได้แก่ อินเดีย ปากีสถาน และเมียนมา ก็ปรับเพิ่มขึ้น 2-7 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เช่นกัน โดย MAE คาดว่าราคาข้าวโลกมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องเนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่ทวีความรุนแรงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตและอุปทานอาหารของโลก

ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าว 5.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 2.5 เหลือ 2.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากราคาส่งออกเฉลี่ยลดลงร้อยละ 11.3 เหลือ 459.6 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน โดยฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของเวียดนาม โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 45 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมด

ในบรรดาตลาดสำคัญ จีนเป็นตลาดที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด โดยการส่งออกข้าวไปจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 87 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณมากกว่า 1 ล้านตัน ส่งผลให้สัดส่วนการส่งออกไปยังจีนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.4 ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเวียดนาม ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบหลายปี

จีนเป็นตลาดสำคัญของข้าวหอมเวียดนามมาโดยตลอด โดยเฉพาะข้าวพันธุ์ ST25 และข้าวเหนียว นอกจากนี้ จีนยังเพิ่มการนำเข้าข้าวในช่วงที่ราคาข้าวโลกอ่อนตัว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำเข้าข้าวจากเวียดนามขยายตัวอย่างมากในช่วงครึ่งแรกของปี

ขณะเดียวกัน อิรักกลายเป็นอีกหนึ่งตลาดที่เติบโตอย่างโดดเด่น โดยการนำเข้าข้าวจากเวียดนามเพิ่มขึ้น 132.4 เท่า เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้อิรักก้าวขึ้นเป็นหนึ่งใน 15 ตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญที่สุดของเวียดนาม

MAE ระบุว่า ประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งที่ยังดำเนินอยู่ในภูมิภาคได้ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวของไทยไปยังตลาดดังกล่าว จึงเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกข้าวเวียดนามสามารถขยายส่วนแบ่งตลาดได้มากขึ้น

กระทรวงฯ เห็นว่าการส่งออกข้าวไปยังภูมิภาคตะวันออกกลางที่เพิ่มขึ้น ไม่เพียงช่วยกระจายความเสี่ยงด้านตลาดส่งออกของเวียดนามเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยยกระดับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของข้าวเวียดนามในตลาดโลกอีกด้วย

ที่มา Oryza.com

เมียนมา

สำนักข่าว Global New Light of Myanmar รายงานว่า ตามข้อมูลของสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักทางเรือไปยังต่างประเทศรวมกว่า 529,000 ตัน ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน-มิถุนายน 2569) ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2569 โดยมีมูลค่าการส่งออกรวม 167 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของสหพันธ์ฯ ระบุว่าปริมาณการส่งออกข้าวในช่วง 3 เดือนแรกของปีงบประมาณปัจจุบันลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีงบประมาณก่อนหน้าซึ่งมีการส่งออกมากกว่า 600,000 ตัน

ข้อมูลของ MRF ระบุว่า ในเดือนเมษายน 2569 เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหัก 169,559 ตัน คิดเป็นมูลค่า 51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่เดือนพฤษภาคม 2569 ส่งออก 136,262 ตัน มูลค่า 42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเดือนมิถุนายน 2569 ส่งออก 223,714 ตัน สร้างรายได้ 74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับปีงบประมาณ 2568/69 เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักได้มากกว่า 2.7 ล้านตัน สร้างรายได้ 861 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ในปีงบประมาณ 2567/68 เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหัก 2.48 ล้านตัน มีมูลค่าการส่งออกรวมกว่า 1.129 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

กระทรวงพาณิชย์เมียนมาดำเนินงานร่วมกับ สหพันธ์หอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry), สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF), สมาคมผู้ค้าถั่วเมล็ดแห้ง ข้าวโพด และงา เมียนมา (Myanmar Pulses, Beans, Maize and Sesame Seeds Merchants Association), สมาคมผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มเมียนมา (Myanmar Garment Manufacturers Association), สมาคมอุตสาหกรรมเมียนมา (Myanmar Industries Association), สมาคมผู้ปลูกและผู้ผลิตยางพาราเมียนมา (Myanmar Rubber Planters and Producers Association) และ สมาคมผู้แปรรูปและผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงเมียนมา (Myanmar Fisheries Products Processors and Exporters Association) เพื่อผลักดันให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกรายเดือนและอำนวยความสะดวกด้านการส่งออก

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว Manila Bulletin รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้รับคำมั่นจากภาคธุรกิจในอุตสาหกรรมข้าวที่จะจำกัดการนำเข้าข้าวขาว 5% ขณะที่กระทรวงกำลังพิจารณามาตรการเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ

นาย ฟรานซิสโก ทิว ลอเรล (Francisco Tiu Laurel) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ เปิดเผยว่า เกษตรกร ผู้นำเข้า และผู้ค้าข้าว ได้เห็นพ้องกันในหลักการที่จะจำกัดการนำเข้าข้าวขาว 5% ซึ่งเป็นชนิดข้าวนำเข้าที่ผู้บริโภคในฟิลิปปินส์นิยมบริโภคมากที่สุด โดยนายทิว ลอเรล ระบุว่า ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมนี้เป็นต้นไป ภาคธุรกิจจะนำเข้าเฉพาะข้าวคุณภาพรองลงมา ได้แก่ ข้าวขาว 25% และข้าวนำเข้าที่มีสัดส่วนข้าวหักสูงกวานั้น โดยยกเว้นข้าวคุณภาพพรีเมียม

มาตรการดังกล่าวคาดว่าจะช่วยให้อุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศสามารถรับมือกับแนวโน้มที่ผู้บริโภคหันมานิยมบริโภคข้าวนำเข้าเพิ่มมากขึ้นได้ดียิ่งขึ้น

ข้อสรุปดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของผลการสอบสวนล่าสุดของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าข้าวกับความเสียหายร้ายแรงที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมการผลิตข้าวภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม นายตีว ลอเรล กล่าวว่า กระทรวงไม่พบหลักฐานของการทุ่มตลาด (Dumping) หรือการส่งออกสินค้าในราคาต่ำผิดปกติ เนื่องจากราคาข้าวนำเข้าในปัจจุบันยังสูงกว่าราคาข้าวที่ผลิตภายในประเทศ โดยเขาอธิบายว่า การเพิ่มขึ้นของการนำเข้าข้าวมีสาเหตุหลักมาจากความต้องการของตลาด เนื่องจากผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์หันมานิยมบริโภคข้าวนำเข้ามากขึ้น เพราะมองว่ามีคุณภาพดีกว่าข้าวในประเทศ

นายตีว ลอเรล กล่าวว่า ตลาดมีแนวโน้มเลือกบริโภคข้าวนำเข้า ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้ว ดังนั้นหากแนวโน้มดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ ทางออกก็คือการสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรม (Level Playing Field)

เขายังเห็นว่าการควบคุมการนำเข้าข้าวจะช่วยป้องกันไม่ให้อาหารรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร (Farmgate Price) ปรับตัวลดลงไปกว่านี้ โดยเฉพาะในช่วงที่การผลิตข้าวภายในประเทศมีความเสี่ยงที่จะลดลง

แม้ว่าการจำกัดการนำเข้าข้าว 5% จะยังเป็นเพียงความร่วมมือโดยสมัครใจของภาคธุรกิจในช่วงนี้ แต่นายตีว ลอเรล เปิดเผยว่าจะบรรจุมาตรการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติเสริมสร้างศักยภาพอุตสาหกรรมข้าว (Rice Empowerment Act) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขกฎหมายภาษีข้าว (Rice Tariffication Law: RTL) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ถูกมองว่าเปิดตลาดภายในประเทศให้มีการนำเข้าข้าวในปริมาณมาก

หากร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถประกาศใช้ได้เร็วๆ นี้ นายตีว ลอเรล ระบุว่ากระทรวงเกษตรจะรอผลการพิจารณาของคณะกรรมการภาษี (Tariff Commission: TC) ว่าจะมีการใช้มาตรการปกป้องการนำเข้า (Safeguard Measures) กับข้าวนำเข้าหรือไม่ โดยหลังจากการสอบสวนเบื้องต้น กระทรวงเกษตรได้ส่งสำนวนทั้งหมดให้คณะกรรมการภาษีดำเนินการสอบสวนอย่างเป็นทางการ ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคมที่ผ่านมา

ภายใต้พระราชบัญญัติสาธารณรัฐ (Republic Act: RA) หมายเลข 8800 หรือ กฎหมายมาตรการปกป้องการนำเข้า (Safeguard Measures Act) รัฐบาลฟิลิปปินส์มีอำนาจใช้มาตรการแทรกแซงเพื่อคุ้มครองและสนับสนุนอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ เช่น การปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า หรือการกำหนดโควตาการนำเข้า

สำนักข่าวฟิลิปปินส์ (Philippine News Agency: PNA) รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้เสนอให้ขยายระยะเวลาการบังคับใช้มาตรการกำหนดเพดานราคาจำหน่ายข้าวนำเข้าประเภทข้าวขาวธรรมดา (Regular Milled Rice) และข้าวขาวคุณภาพดี (Well-Milled Rice) ที่มีสัดส่วนปลายข้าวร้อยละ 5 (5% Broken) ในราคาไม่เกิน 50 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.814 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ออกไปอีก 60 วัน หลังจากมาตรการเดิมซึ่งกำหนดระยะเวลาไว้ 30 วัน กำลังจะสิ้นสุดลง

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ระบุว่า การขยายระยะเวลาของมาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ราคาข้าวยังคงอยู่ในระดับที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ รักษาเสถียรภาพของราคาข้าวภายในประเทศ และป้องกันการปรับขึ้นราคาที่ไม่เป็นเหตุอันสมควร

นอกจากนี้ การต่ออายุมาตรการยังเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถติดตามสถานการณ์ด้านอุปทานและภาวะตลาดข้าวอย่างใกล้ชิดต่อไป ก่อนที่จะพิจารณาว่าควรยกเลิกมาตรการกำหนดเพดานราคาดังกล่าวหรือไม่

สำนักข่าว INQUIRER.net รายงานว่า รัฐบาลฟิลิปปินส์ อยู่ระหว่างพิจารณาขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการกำหนด เพดานราคาข้าวนำเข้า 50 เปโซต่อกิโลกรัม ออกไปอีกอย่างน้อยหนึ่งเดือน โดย ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ อาร์. มาร์กอส จูเนียร์ (President Ferdinand R. Marcos Jr.) กำลังพิจารณาข้อเสนอท่ามกลางปัจจัยด้านฤดูเก็บเกี่ยวที่กำลังจะมาถึงและสถานการณ์ราคาสินค้าอาหารในประเทศ

นางแคลร์ คาสโตร (Claire Castro) โฆษกประจำทำเนียบประธานาธิบดี มาลากันยัง (Malacañang Palace) เปิดเผยว่า กระทรวงเกษตร (Department of Agriculture: DA) ได้แจ้งให้ทำเนียบประธานาธิบดีทราบ ว่า คณะกรรมการประสานงานด้านราคาแห่งชาติ (National Price Coordinating Council) ได้เสนอให้ขยายมาตรการดังกล่าวต่อประธานาธิบดีแล้ว หลังจากมาตรการเดิมสิ้นสุดลงเมื่อเดือนที่ผ่านมา

ข้อเสนออยู่ระหว่างการพิจารณา โดยรัฐบาลกำลังประเมินผลกระทบจากผลผลิตข้าวในช่วงฤดูฝน ซึ่งคาดว่าจะเริ่มออกสู่ตลาดในเดือนกันยายน อย่างไรก็ตาม โฆษกประจำทำเนียบฯ ระบุว่า ประธานาธิบดีอาจมีคำวินิจฉัยภายในวันเดียวกัน ก่อนเดินทางเยือนแคนาดาอย่างเป็นทางการ

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2569 ประธานาธิบดีมาร์กอสได้ลงนามใน คำสั่งฝ่ายบริหารฉบับที่ 118 (Executive Order No. 118) กำหนดเพดานราคาจำหน่าย ข้าวนำเข้าชนิดข้าวหัก 5% (5% Broken Imported Rice) ไว้ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม เป็นระยะเวลา 30 วัน ทั่วประเทศ

รัฐบาลระบุว่า มาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการปรับขึ้นราคาข้าวที่ไม่สมเหตุสมผล และป้องกันการฉวยโอกาสทางการค้า ท่ามกลางผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ส่งผลให้ราคาสินค้าจำเป็นปรับตัวสูงขึ้น

เมื่อถูกถามถึงมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรับมือกับแนวโน้มเงินเฟ้อที่อาจเร่งตัวขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี โฆษกประจำทำเนียบฯ ระบุว่า รัฐบาลยังคงเดินหน้าสนับสนุนการผลิตภาคเกษตรเพื่อลดต้นทุนของเกษตรกร

ทั้งนี้ ประธานาธิบดีได้สั่งการให้กระทรวงเกษตรดูแลให้มีปุ๋ยเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร แม้ว่าราคาปุ๋ยจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยรัฐบาลกำลังเร่งแจกจ่ายปุ๋ยในช่วงฤดูเพาะปลูก เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดต้นทุนข้าวเปลือกในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

นอกจากนี้ รัฐบาลยังคงเดินหน้าลงทุนก่อสร้างศูนย์รวบรวมและแปรรูปผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว (Post-Harvest Facilities) และคลังห้องเย็น (Cold Storage Facilities) เพื่อช่วยลดการสูญเสียสินค้าเกษตรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปทานอาหาร

ขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์ยังคงเพิ่มการนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่คาดว่าจะลดลงจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

ข้อมูลจากสำนักอุตสาหกรรมพืช ระบุว่า ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวรวม 2.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 จาก 1.93 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 2,504,150.37 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,241 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 9.4% เมื่อเทียบกับ 2,289,463 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,941 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 481,457.87 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 454 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,200.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 591,666.48 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 484 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 16.5% เมื่อเทียบกับ 508,013.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 194,591.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 207 ใบ) ลดลงประมาณ 46.1% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569 ฟิlipินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,112,266.10 ตัน (สัดส่วน 84.4% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 193,577.11 ตัน (สัดส่วน 7.7%) เมียนมาจำนวน 120,396.90 ตัน (สัดส่วน 4.8%) กัมพูชา 63,695 ตัน (สัดส่วน 2.5%) อินเดีย 9,912.35 ตัน (สัดส่วน 0.4%) ปากีสถาน 3,866 ตัน (สัดส่วน 0.2%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 32 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีจำนวนรวม 3,289 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 3,492,771.51 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 663 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 855,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 512 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 381,173.07 ตัน

สำนักข่าว Philippine News Agency (PNA) รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) เปิดเผยเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 ว่า มาตรการกำหนดเพดานราคาข้าวขาว 5% นำเข้าของรัฐบาลมีส่วนช่วยให้ราคาขายปลีกข้าวลดลง และช่วยบรรเทาแรงกดดันด้านเงินเฟ้อของประเทศ

คำชี้แจงดังกล่าวมีขึ้นหลังจาก สำนักงานสถิติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) รายงานว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation) ในเดือนมิถุนายนอยู่ที่ 6.4% ลดลงจาก 6.8% ในเดือนพฤษภาคม

นาย ฟรานซิสโก ทิว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ กล่าวว่า การชะลอตัวของอัตราเงินเฟ้อด้านอาหารอย่างต่อเนื่องช่วยบรรเทาภาระค่าครองชีพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ต้องใช้รายได้ส่วนใหญ่ไปกับการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น

ตัวเลขเงินเฟ้อล่าสุดแสดงให้เห็นว่า การทำให้ราคาอาหารอยู่ในระดับที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อครอบครัวชาวฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องใช้รายได้ส่วนใหญ่ไปกับสินค้าจำเป็นในการดำรงชีวิต

ในส่วนของเงินเฟ้อด้านอาหาร อัตราเงินเฟ้อลดลงจาก 5.8% ในเดือนพฤษภาคม เหลือ 5.4% ในเดือนมิถุนายน โดยได้รับแรงหนุนจากการชะลอตัวของการปรับขึ้นราคาข้าวและปลา รวมทั้งการลดลงของราคาขายปลีกเนื้อสัตว์ที่มากขึ้น สำหรับสินค้าแต่ละประเภท พบว่า อัตราเงินเฟ้อของข้าว ลดลงจาก 15.6% เหลือ 15.0% อัตราเงินเฟ้อของปลา ลดลงจาก 8.8% เหลือ 7.8%

นายทิว ลอเรล ยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการ ขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการเพดานราคาข้าวนำเข้า เพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของผู้บริโภคต่อไป ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องรักษาปริมาณอุปทานให้เพียงพอ มีระบบการกระจายสินค้ามีประสิทธิภาพ และราคาสินค้า โดยเฉพาะข้าว อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่บริหารจัดการได้ พร้อมทั้งคุ้มครองทั้งผู้บริโภคและเกษตรกร

ก่อนหน้านี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรเปิดเผยว่า กระทรวงฯ ได้เสนอให้ คณะกรรมการประสานงานด้านราคาแห่งชาติ (National Price Coordinating Council: NPCC) พิจารณาขยายเวลามาตรการเพดานราคาข้าวออกไปอีก 60 วัน

ทั้งนี้ รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้เริ่มบังคับใช้มาตรการกำหนด เพดานราคาข้าวขาว 5% นำเข้าที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2569 ซึ่งมีส่วนช่วยให้ราคาขายปลีกข้าวในประเทศปรับตัวลดลง

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรยังได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการและผู้นำเข้าข้าวให้ลดหรือชะลอการนำเข้าข้าวขาว 5% เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป เพื่อเปิดโอกาสให้ข้าวที่ผลิตภายในประเทศสามารถแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น

สำนักงานกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture: USDA) รายงานประมาณการอุปทานและอุปสงค์ข้าวของฟิลิปปินส์ โดยระบุว่า แนวโน้มตลาดข้าวของฟิลิปปินส์ในปีการตลาด 2569/2570 (Marketing Year: MY 2026/27) ซึ่งครอบคลุมช่วงเดือนกรกฎาคม 2569 ถึงเดือนมิถุนายน 2570 มีทิศทางอ่อนแอลงเมื่อเทียบกับประมาณการก่อนหน้านี้ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ปริมาณน้ำเพื่อการชลประทานที่ลดลง และความเสี่ยงจากการก่อตัวของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ส่งผลให้คาดว่าฟิลิปปินส์จะต้องเพิ่มการนำเข้าข้าวเพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลง

ด้านการผลิตข้าว USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวสาร (Milled Rice) ของฟิลิปปินส์ในปีการตลาด 2569/2570 ลงเหลือ 12.30 ล้านตัน จากประมาณการเดิมที่ 12.40 ล้านตัน ขณะเดียวกัน พื้นที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะ

ลดลงจาก 4.70 ล้านเฮกตาร์ เหลือ 4.65 ล้านเฮกตาร์ สะท้อนถึงการลดลงของความตั้งใจในการเพาะปลูกของเกษตรกร

รายงานระบุว่า เกษตรกรกำลังเผชิญกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะราคาปุ๋ย ซึ่งราคาปุ๋ยยูเรีย (Urea) ปรับตัวสูงขึ้นประมาณ 55% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (Year-on-Year: YoY) นอกจากนี้ ราคาข้าวเปลือก ณ หน้าไร่นา (Farmgate Paddy Price) ที่ปรับตัวลดลงในช่วงต้นปี 2569 ยังส่งผลให้แรงจูงใจในการเพาะปลูกลดลงอีกด้วย

แม้ว่ากระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) จะส่งเสริมการใช้พันธุ์ข้าวทนแล้ง และพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง แต่ USDA ประเมินว่ามาตรการดังกล่าวจะช่วยชดเชยการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกได้เพียงบางส่วนเท่านั้น แนวโน้มการผลิตยังเผชิญความเสี่ยงเพิ่มเติมจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำที่อยู่ในระดับวิกฤต และการก่อตัวของปรากฏการณ์เอลนีโญ

รายงานระบุว่า เชื้อนชลประทานหลัก 4 แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญของพื้นที่ปลูกข้าวหลักของประเทศ มีปริมาณน้ำกักเก็บต่ำกว่าระดับปกติอย่างมาก ขณะที่สำนักงานบริการบรรยากาศ ธรณีฟิสิกส์ และดาราศาสตร์แห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Atmospheric, Geophysical and Astronomical Services Administration: PAGASA) คาดการณ์ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญกำลังแรงจะพัฒนาขึ้นในช่วงปลายปี 2569 และต่อเนื่องไปจนถึงต้นปี 2570

ด้านกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ยังเตือนว่า หากเกิดเอลนีโญรุนแรง อาจทำให้ผลผลิตข้าวลดลงได้มากถึง 700,000 ตัน สะท้อนว่าประมาณการผลผลิตในปัจจุบันยังมีความเสี่ยงด้านข้าง

การบริโภคข้าว USDA คาดการณ์ว่าการบริโภคข้าวสารของฟิลิปปินส์ในปีการตลาด 2569/2570 จะอยู่ที่ 17.65 ล้านตัน ไม่เปลี่ยนแปลงจากประมาณการครั้งก่อน และสูงกว่าปีการตลาด 2568/2569 เล็กน้อย

แม้ว่าราคาข้าวเปลือกจะปรับตัวสูงขึ้น แต่การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนความต้องการบริโภค เนื่องจากข้าวยังคงเป็นอาหารหลักของประเทศ อีกทั้งความต้องการบริโภคข้าวมีความยืดหยุ่นต่อราคาค่อนข้างต่ำ (Price Inelastic Demand) ทำให้การปรับขึ้นของราคาส่งผลเพียงชะลอการเติบโตของการบริโภค แต่ไม่ทำให้ความต้องการลดลง

ด้านการนำเข้าข้าว เพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลง USDA คาดว่าฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นเป็น 5.2 ล้านตัน จากประมาณการเดิมที่ 5.1 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของการนำเข้าจะถูกจำกัดจากมาตรการสำคัญของรัฐบาล 2 ประการ ได้แก่

- การกำหนดราคาขายปลีกแนะนำสูงสุด (Maximum Suggested Retail Price: MSRP) สำหรับข้าวสารนำเข้าคุณภาพดี (Imported Well-Milled Rice) ไร่ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.81 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ซึ่งส่งผลให้อัตรากำไรของผู้นำเข้าลดลง
- การใช้ ระบบภาษีนำเข้าที่อ้างอิงดัชนีราคา (Price-Indexed Tariff Mechanism) ซึ่งกำหนดให้ภาษีนำเข้าปรับเพิ่มขึ้นอัตโนมัติตามระดับราคาข้าวในตลาดโลก

USDA ระบุว่า ช่องว่างของอุปทานภายในประเทศจะได้รับการชดเชยบางส่วนจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ส่วนที่เหลือจะอาศัยการระบายสต็อกข้าวภายในประเทศ นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังเพิ่มการนำเข้าข้าวจากกัมพูชาเพื่อกระจายแหล่งนำเข้า ลดความเสี่ยงด้านอุปทานที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ

นโยบายด้านข้าว รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังคงเข้าแทรกแซงตลาดข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงของอุปทาน โดยมีมาตรการสำคัญ ได้แก่

- มาตรการกำหนดราคาขายปลีกแนะนำสูงสุดที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม สำหรับข้าวสารนำเข้าคุณภาพดี ซึ่งเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2569 ขณะนี้รัฐบาลกำลังพิจารณาขยายระยะเวลาบังคับใช้ต่อจากกรอบเวลาเดิม 30 วัน พร้อมเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินคดีกับผู้ค้าปลีกที่ฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าว
- ระบบภาษีนำเข้าที่อ้างอิงดัชนีราคา ซึ่งบังคับใช้ภายใต้ คำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) ฉบับที่ 105 ยังคงมีผลบังคับใช้ โดยอัตราภาษีนำเข้าจะปรับอัตโนมัติอยู่ในช่วง 15–35% ตามระดับราคาข้าวในตลาดโลก โดยเฉพาะราคาข้าวขาวหัก 5% ของเวียดนาม ซึ่งใช้เป็นราคาอ้างอิง
- รัฐบาลยังได้เริ่มดำเนินการสอบสวนมาตรการปกป้องการนำเข้า (Safeguard Investigation) สำหรับข้าวนำเข้า ซึ่งได้แจ้งต่อ องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) แล้ว เพื่อประเมินว่าควรมีมาตรการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศเพิ่มเติมหรือไม่ แม้ว่าจะยังไม่มีการจัดเก็บอากรปกป้อง (Safeguard Duty) แต่หากมีการบังคับใช้ในอนาคต อาจส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าข้าวลดลง

ด้านการจัดซื้อข้าวของภาครัฐ การจัดซื้อข้าวขององค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority: NFA) ยังคงมุ่งเน้นการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรภายในประเทศเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การจัดซื้อดำเนินไปอย่างชะลอตัว เนื่องจากปริมาณข้าวเปลือกที่เข้าสู่ตลาดลดลงตามภาวะอุปทานที่ตึงตัว ส่งผลให้ปริมาณสต็อกข้าวของ NFA ลดลงจากระดับสูงสุด 460,735 ตัน ในเดือนพฤศจิกายน 2568 เหลือ 341,346 ตัน ณ เดือนพฤษภาคม 2569

USDA คาดว่า ต้นทุนการผลิตที่ยังอยู่ในระดับสูงและแรงจูงใจในการเพาะปลูกที่ลดลง จะยังคงจำกัดโอกาสในการจัดซื้อข้าวของ NFA ตลอดปีการตลาด 2569/2570

สำหรับสต็อกข้าวนั้น USDA คาดการณ์ว่า สต็อกข้าวปลายปีการตลาด 2569/2570 จะลดลงเหลือ 2.648 ล้านตัน จาก 2.798 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/2569 เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศลดลง ขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นเพียงในระดับปานกลาง

แม้ว่าสต็อกข้าวของภาคการค้าจะเพิ่มขึ้นจาก 803,440 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2568 เป็น 916,555 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2569 จากการที่ผู้ค้าสะสมสินค้ารับมือกับภาวะอุปทานตึงตัว แต่การกำหนดเพดานราคาของรัฐบาลได้ลดแรงจูงใจในการกักตุนสินค้าของภาคเอกชน ส่วนสต็อกข้าวของภาครัฐยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างทรงตัว อย่างไรก็ตาม USDA คาดว่า สต็อกข้าวโดยรวมของประเทศจะปรับลดลงในระยะต่อไป เนื่องจากต้องนำมาใช้ชดเชยช่องว่างของอุปทานที่เกิดจากผลผลิตภายในประเทศที่ลดลง

ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า ราคาข้าวในอินโดนีเซียปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 6 ติดต่อกัน แม้ว่ารัฐบาลจะมีปริมาณสต็อกข้าวสำรองสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ สะท้อนให้เห็นว่าตลาดข้าวภายในประเทศยังคงเผชิญภาวะอุปทานตึงตัวอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลระบุว่า สำนักงานโลจิสติกส์แห่งชาติอินโดนีเซีย (Badan Urusan Logistik: Bulog) มีสต็อกข้าวงดเหลือ 5.4 ล้านตัน ณ ช่วงปลายเดือนมิถุนายน เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 66 จากระดับ 3.25 ล้านตัน ณ สิ้นปี 2568 ซึ่งถือเป็นปริมาณสำรองข้าวสูงที่สุดเท่าที่เคยมีมา

อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวในประเทศยังคงปรับตัวสูงขึ้น โดยในช่วงเดือนมกราคมถึงมิถุนายน 2569 ราคาข้าวขายปลีกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 มาอยู่ที่ 15,440 รูเปียห์ (Rupiah) หรือประมาณ 0.86 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม ขณะที่ราคาข้าวขายส่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 และราคาข้าว ณ โรงสีปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ด้านสำนักงานสถิติอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia) คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของประเทศในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 จะเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อยู่ที่ 25.28 ล้านตัน สะท้อนว่าการขยายตัวของผลผลิตยังอยู่ในระดับจำกัด แม้รัฐบาลจะเร่งดำเนินการมาตรการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลอินโดนีเซียได้เร่งส่งเสริมการเพาะปลูกข้าวให้เร็วขึ้นกว่าปกติ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังก่อตัว รวมถึงสภาพอากาศแห้งแล้งที่ยืดเยื้อ ซึ่งยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อผลผลิตข้าวภายในประเทศในปี

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ประกาศผลการประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2569 ซึ่งญี่ปุ่นตกลงซื้อข้าวรวม 46,500 ตัน ประกอบด้วย 1.ข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากสหรัฐอเมริกาจำนวน 36,000 ตัน (3 ล็อตๆละ 12,000 ตัน) 2.ข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศไทยจำนวน 7,000 ตัน และ 3.ข้าวเหนียวขัดสีเมล็ดยาว (Glutinous Rice (Long Grain)) จำนวน 3,500 ตัน

โดยราคานำเข้าข้าว (ไม่รวมภาษี) เฉลี่ยอยู่ที่ 146,301 เยนต่อตัน หรือประมาณ 911.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และราคานำเข้าที่รวมภาษีแล้วอยู่ที่ 158,005 เยนต่อตัน หรือประมาณ 984.85 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

รายละเอียดผลการประมูลสามารถตรวจสอบได้จากประกาศของกระทรวงเกษตร (MAFF) ที่ https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_marice/attach/pdf/index-131.pdf

ทั้งนี้การประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ทั้ง 3 ครั้ง ญี่ปุ่นซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 132,500 ตัน โดยซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวนรวม 108,000 ตัน ประกอบด้วยจากสหรัฐอเมริกา 96,000 ตัน และจากจีนจำนวน 12,000 ตัน ซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศไทยจำนวนรวม 21,000 ตัน และซื้อข้าวเหนียวขัดสีเมล็ดยาว (Glutinous Rice (Long Grain)) จากไทยจำนวน 3,500 ตัน

การจัดซื้อข้าวดังกล่าวดำเนินการภายใต้ระบบการนำเข้าข้าวตามพันธกรณีของญี่ปุ่นภายใต้กรอบความตกลงขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ซึ่งกำหนดให้ญี่ปุ่นต้องเปิดตลาดนำเข้าข้าวในปริมาณขั้นต่ำ (Minimum Access Rice) จากต่างประเทศในแต่ละปี

สำนักข่าวเกียวโด (Kyodo News) รายงานว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยว่า สหกรณ์การเกษตรและองค์กรรับซื้อข้าวจากเกษตรกรของญี่ปุ่นสามารถจำหน่ายข้าวจากผลผลิตปี 2568 ให้แก่ผู้ค้าส่งได้เพียง 1.32 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2569 ลดลงประมาณร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และถือเป็นระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่มีการบันทึกสถิติ

ปริมาณการจำหน่ายผ่านช่องทางการค้าปกติ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของผลผลิตข้าวที่รวบรวมได้ในปี 2568 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคได้เปลี่ยนไปสู่ข้าวจากสต็อกสำรองของรัฐบาลที่ทยอยระบายออกสู่ตลาดในราคาต่ำกว่า รวมถึงข้าวนำเข้าที่มีราคาสามารถแข่งขันได้มากขึ้น

ขณะเดียวกันปริมาณสต็อกข้าวของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเป็น 2.23 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 51 จากปีก่อน และอยู่ในระดับใกล้เคียงกับสถิติสูงสุดที่เคยเกิดขึ้นในปี 2557 (2014)

รัฐบาลญี่ปุ่นเริ่มระบายข้าวสำรองของรัฐเข้าสู่ตลาดตั้งแต่ปีที่ผ่านมา รวมถึงการทำสัญญาจำหน่ายตรงให้แก่ผู้ค้าปลีก ส่งผลให้ราคาข้าวปลีกปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยหากผู้ค้าส่งเร่งระบายสต็อกผ่านการลดราคา ราคาข้าวภายในประเทศอาจปรับลดลงเพิ่มเติมในระยะต่อไป

ข้อมูลของ MAFF ระบุว่า ราคาข้าวสารบรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัม ที่จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,000 แห่งทั่วประเทศ เฉลี่ยอยู่ที่ 3,590 เยน (ประมาณ 22 ดอลลาร์สหรัฐ) ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 21 มิถุนายน 2569 ลดลงจากระดับสูงสุด 4,416 เยน ที่เคยทำไว้ในช่วงสัปดาห์ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม 2568 – 4 มกราคม 2569

ก่อนหน้านี้ ในเดือนมีนาคม MAFF คาดการณ์ว่า สต็อกข้าวของภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายนจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.34 ล้านตัน ซึ่งจะเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แม้ว่าตัวเลขล่าสุดจะยังไม่รวมสต็อกของผู้ค้าส่งรายย่อยและเกษตรกร แต่ก็ยังสูงกว่าระดับสต็อกที่เหมาะสม ซึ่งกระทรวงประเมินไว้ที่ 1.8–2.0 ล้านตัน อย่างมีนัยสำคัญ

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่า ผลสำรวจขององค์กรภาคอุตสาหกรรมข้าวของญี่ปุ่น ซึ่งมีสหพันธ์สหกรณ์การเกษตรแห่งชาติญี่ปุ่น (National Federation of Agricultural Cooperative Associations: JA Zen-Noh) เป็นหนึ่งในสมาชิก ระบุว่า ผู้ปลูกข้าวและผู้ประกอบการค้าข้าวของญี่ปุ่นมีความคาดหวังเพิ่มขึ้นว่า ราคาข้าวจะปรับลดลงในช่วง 3 เดือนข้างหน้า

ทั้งนี้ ดัชนีการคาดการณ์ราคาข้าว (Diffusion Index: DI) สำหรับช่วง 3 เดือนข้างหน้าในเดือนมิถุนายน อยู่ที่ 19 จุด ลดลง 4 จุด จากเดือนก่อนหน้า เท่ากับระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่เคยบันทึกไว้ในเดือนสิงหาคม 2557 และอยู่ต่ำกว่าระดับ 50 จุด ติดต่อกันเป็นเดือนที่ 9

สำหรับดัชนีดังกล่าว หากผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่คาดว่าราคาข้าวจะทรงตัว ดัชนีจะอยู่ที่ 50 จุด โดยยิ่งค่าดัชนีเข้าใกล้ 0 มากเท่าใด ยิ่งสะท้อนว่าตลาดมีความคาดหวังว่าราคาข้าวจะปรับลดลงมากขึ้น

ขณะที่ดัชนีแนวโน้มอุปสงค์และอุปทานข้าวปรับเพิ่มขึ้น 1 จุด มาอยู่ที่ 20 จุด สะท้อนว่าผู้ประกอบการมีมุมมองเพิ่มขึ้นว่า ปริมาณข้าวในตลาดจะมีเพียงพอต่อความต้องการ

นอกจากนี้ ผลสำรวจยังพบว่าร้อยละ 58 ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมข้าวที่ตอบแบบสำรวจ ระบุว่าระดับสินค้าคงคลัง เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาพิจารณาในการประเมินทิศทางราคาข้าวและภาวะอุปสงค์-อุปทาน ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงสุดนับตั้งแต่มีการสำรวจ สะท้อนว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับปริมาณสต็อกข้าวที่ยังอยู่ในระดับสูงเป็นอย่างมาก

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

สำนักงานเกษตรต่างประเทศของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Foreign Agricultural Service Post (USDA Post)) ได้เผยแพร่รายงานประมาณการดุลข้าวล่าสุดของสาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) หรือ เกาหลีใต้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ด้านการผลิตข้าว รายงานระบุว่าภาคการผลิตข้าวของเกาหลีใต้ยังคงมีแนวโน้มหดตัวในปีการตลาด 2569/70 (MY 2026/27) เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลยังคงส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกจากข้าวไปสู่วัตถุดิบทางเลือกอื่น ขณะเดียวกันความต้องการบริโภคข้าวเพื่อการบริโภคโดยตรงยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าการใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมอาหารจะเพิ่มขึ้นจนทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์

คาดว่าภาคการผลิตข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 จะอยู่ที่ 3.49 ล้านตัน ลดลงจาก 3.54 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69 โดยมีสาเหตุหลักจากการลดลงอย่างต่อเนื่องของพื้นที่เพาะปลูกข้าวภายใต้โครงการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนชนิดพืชของรัฐบาล

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตร อาหาร และกิจการชนบท (Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs: MAFRA) ยังคงสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกจากข้าวไปเป็นถั่วเหลือง พืชอาหารสัตว์ ข้าวสำหรับผลิตแป้ง และพืชทางเลือกอื่น เพื่อให้ปริมาณการผลิตสอดคล้องกับความต้องการใช้ภายในประเทศมากยิ่งขึ้น

พื้นที่เพาะปลูกข้าว คาดว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวจะลดลงเหลือ 670,000 เฮกตาร์ ในปีการตลาด 2569/70 จาก 678,000 เฮกตาร์ ในปีการตลาด 2568/69 แนวโน้มการลดลงดังกล่าวสะท้อนนโยบายระยะยาวของรัฐบาลที่มุ่งลดปัญหาการผลิตส่วนเกิน พร้อมทั้งรักษาระดับรายได้ของเกษตรกรผ่านมาตรการจูงใจให้หันไปปลูกพืชทางเลือก

การบริโภคข้าว คาดว่าการใช้ข้าวรวมของเกาหลีใต้จะอยู่ที่ 3.8 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 3.86 ล้านตัน ในปีการตลาดก่อน โดยการบริโภคข้าวเพื่อการบริโภคโดยตรงต่อประชากรยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจากจำนวนประชากรที่ลดลง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภครุ่นใหม่

อย่างไรก็ตาม การใช้ข้าวในภาคอุตสาหกรรมอาหารยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปีปฏิทิน 2568 (2025) ปริมาณการใช้ข้าวของผู้ผลิตอาหารสูงกว่า 1.06 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ การขยายตัวดังกล่าวได้รับแรงหนุนจากการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น ขนมเค้กข้าวเนื้อเหนียว ขนมปังจากข้าว อาหารเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปอื่นๆ แม้ว่าการเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมจะยังไม่สามารถชดเชยการลดลงของการบริโภคในภาคครัวเรือนได้ทั้งหมด

ด้านการรับซื้อและบริหารจัดการข้าวของรัฐบาล รัฐบาลยังคงมีบทบาทในการแทรกแซงตลาดเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาและบริหารจัดการอุปทานข้าว

ตามข้อมูลของสถาบันเศรษฐกิจชนบทเกาหลี (Korea Rural Economic Institute: KREI) รัฐบาลมีแผนที่จะระบายข้าวในสต็อกของรัฐบาลในช่วงฤดูร้อนปี 2569 หากมีความจำเป็น เพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดภายในประเทศ พร้อมทั้งติดตามระดับสต็อกอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม รายงานไม่ได้ระบุถึงแผนการขยายโครงการรับซื้อข้าวของรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญในปีการตลาด 2569/70

ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวขึ้นสูงสุดในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปี 2568 และทรงตัวอยู่ในระดับดังกล่าวตลอดช่วงหกเดือนที่ผ่านมา อันเป็นผลจากนโยบายบริหารจัดการการผลิตของรัฐบาล

สำนักงานเกษตรต่างประเทศของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ คาดว่าราคาข้าวจะยังคงมีเสถียรภาพจนถึงฤดูเก็บเกี่ยวในเดือนกันยายน 2569 แม้ว่าการระบายข้าวจากสต็อกของรัฐบาลในช่วงฤดูร้อนอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาภายในประเทศได้

สำหรับการนำเข้าข้าวนั้น คาดว่าการนำเข้าข้าวของเกาหลีใต้ในปีการตลาด 2569/70 จะอยู่ที่ 408,000 ตัน เท่ากับปริมาณขั้นต่ำที่เกาหลีใต้มีพันธกรณีต้องเปิดตลาดภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ส่วนการนำเข้าข้าวในปีการตลาด 2568/69 ได้รับการปรับเพิ่มเป็น 450,000 ตัน เนื่องจากปริมาณการส่งมอบข้าวภายใต้สัญญาที่ได้รับการจัดสรรไว้ก่อนหน้านี้สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้

โควตาภาษีนำเข้าข้าว (TRQ) เกาหลีใต้ยังคงใช้โควตาภาษีนำเข้าข้าว (Tariff Rate Quota: TRQ) ภายใต้พันธกรณี WTO ปริมาณ 408,000 ตัน โดยกำหนดอัตราภาษีนำเข้าภายในโควตาที่ ร้อยละ 5 ขณะที่การนำเข้านอกโควตายังคงต้องเสียภาษีในอัตราสูงถึงร้อยละ 513

ในจำนวนโควตาดังกล่าว ประมาณ 390,000 ตัน จัดสรรเป็นโควตาเฉพาะรายประเทศให้แก่ สหรัฐอเมริกา (United States) จีน (China) เวียดนาม (Vietnam) ไทย (Thailand) และ ออสเตรเลีย (Australia) ส่วนอีกประมาณ 20,000 ตัน เปิดให้ประเทศสมาชิก WTO ทุกฝ่ายแข่งขันส่งออกภายใต้หลักการชาติที่ได้รับความชอบยิ่ง (Most-Favored Nation: MFN)

ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2569 มีการทำสัญญานำเข้าภายใต้โควตาปี 2569 แล้วเพียง 77,808 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 19 ของโควตาทั้งหมด โดยประกอบด้วยข้าวจากสหรัฐอเมริกา 37,302 ตัน และจากเวียดนาม 30,112 ตัน

ด้านนโยบายข้าว นโยบายหลักของรัฐบาลยังคงมุ่งแก้ไขปัญหาค่าผลผลิตส่วนเกินเชิงโครงสร้าง โดยมีมาตรการสำคัญ ได้แก่

- ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกถั่วเหลือง พืชอาหารสัตว์ ข้าวสำหรับผลิตแป้ง และพืชทางเลือกอื่น
- รักษาระดับการผลิตข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ภายในประเทศ
- ใช้การระบายข้าวจากสต็อกรัฐบาลเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาเมื่อมีความจำเป็น
- ดำเนินการนำเข้าข้าวภายใต้โควตา TRQ ตามพันธกรณี WTO อย่างต่อเนื่อง พร้อมบริหารจัดการการจำหน่ายข้าวนำเข้าผ่านการประมูลของภาครัฐและการจำหน่ายโดยตรงให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูป

ทั้งนี้ รัฐบาลได้กลับมาเปิดประมูลจำหน่ายข้าวบริโภคจากสหรัฐอเมริกาอีกครั้งในเดือนมีนาคม 2569 โดยสามารถจำหน่ายได้ 4,612 ตัน ภายในกลางเดือนมิถุนายน แม้ว่าจะยังมีปริมาณข้าวคงคลังอยู่ในระดับสูง

ส่วนสต็อกข้าวนั้น คาดว่าสต็อกข้าวปลายปีการตลาด 2569/70 จะลดลงเหลือ 554,000 ตัน จาก 636,000 ตัน ในปีการตลาด 2568/69 สะท้อนผลจากการผลิตที่ลดลงและความพยายามของรัฐบาลในการลดปริมาณสินค้าคงคลัง กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ คาดว่าระดับสต็อกข้าวจะยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในอดีต ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ราคาข้าวภายในประเทศทรงตัวอยู่ในระดับที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง

ที่มา Oryza.com

อินเดีย

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า ราคาส่งออกข้าวของอินเดียปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยในสัปดาห์นี้ เนื่องจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยส่งผลให้การเพาะปลูกข้าวฤดูใหม่ล่าช้า ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลผลิต โดยราคาส่งออกข้าวหนึ่ง 5% (Parboiled Rice) ของอินเดียอยู่ที่ 340-345 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 337-342 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในสัปดาห์ก่อน ขณะที่ราคาส่งออกข้าวขาว 5% อยู่ที่ 347-352 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ค้าข้าวในกรุงนิวเดลี (New Delhi) กล่าวว่า การเพาะปลูกข้าวดำเนินไปช้ากว่าปกติ เนื่องจากปริมาณฝนในเดือนมิถุนายนต่ำกว่าปกติอย่างมาก โดยหวังว่าการเพาะปลูกจะเร่งตัวขึ้นในเดือนนี้ เมื่อฝนกลับมาตกตามฤดูกาล

ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2569 ระบุว่า เกษตรกรอินเดียเพาะปลูกข้าวฤดูร้อน (summer-sown rice) แล้วเพียง 2.58 ล้านเฮกตาร์ ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับ 3.44 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งสะท้อนผลกระทบจากภาวะฝนทิ้งช่วงที่ทำให้การเพาะปลูกล่าช้า

ทั้งนี้ สำนักข่าว Reuters รายงานว่าเกษตรกรอินเดียกำลังเผชิญกับความล่าช้าในการเพาะปลูกพืชฤดูร้อน ได้แก่ ข้าว ฝ้าย ข้าวโพด และถั่วเหลือง เนื่องจากฤดูมรสุมมาถึงช้ากว่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณฝนสะสมตั้งแต่เริ่มฤดูกาลต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และสร้างความกังวลต่อผลผลิตทางการเกษตร

โดยปกติเกษตรกรอินเดียจะเริ่มเพาะปลูกพืชฤดูร้อนในช่วงเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของฤดูมรสุมประจำปี อย่างไรก็ตาม ในปีนี้มรสุมได้เข้าสู่รัฐเกรละ (Kerala) ทางตอนใต้ของประเทศล่าช้ากว่าปกติ 3 วัน ขณะที่พื้นที่เกษตรกรรมในภาคตะวันตกของประเทศคาดว่าจะเผชิญกับความล่าช้าประมาณ 2 สัปดาห์

อย่างไรก็ตาม ยังมีเวลาให้ปริมาณฝนจากฤดูมรสุมเพิ่มขึ้นในช่วงต่อจากนี้ ทำให้ผลกระทบของการเพาะปลูกที่ล่าช้าต่อผลผลิตและราคาสินค้าเกษตรยังไม่สามารถประเมินได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ปริมาณสต็อกข้าวจำนวนมากในคลังของรัฐบาลอินเดียยังอาจช่วยบรรเทาแรงกดดันต่อภาวะตลาดได้ โดยข้อมูล ณ ต้นเดือนมิถุนายน 2569 ระบุว่า สต็อกข้าวของรัฐบาลเพิ่มขึ้น 15% เมื่อเทียบกับปีก่อน และอยู่ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์

ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรของอินเดีย (Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare) ระบุว่า ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2569 เกษตรกรเพาะปลูกพืชฤดูร้อนแล้วทั้งสิ้น 18.27 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 23% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในจำนวนดังกล่าว พื้นที่เพาะปลูกข้าวอยู่ที่ 2.58 ล้านเฮกตาร์ ลดลงจาก 3.44 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองอยู่ที่ 692,000 เฮกตาร์ ลดลง 65% พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดอยู่ที่ 1.57 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 16% และพื้นที่เพาะปลูกฝ้ายอยู่ที่ 2.97 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 35% ส่วนอ้อยเป็นพืชเพียงชนิดเดียวที่มีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น 1.2% อยู่ที่ 5.7 ล้านเฮกตาร์

ข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) ระบุว่า นับตั้งแต่ฤดูมรสุมระยะเวลา 4 เดือนเริ่มต้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2569 ปริมาณฝนทั่วประเทศต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 42% โดยบางพื้นที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากถึง 92%

ด้านนายนิติน กุปตา (Nitin Gupta) รองผู้อำนวยการประจำประเทศของ โอแลม อะกรี อินเดีย (Olam Agri India) กล่าวว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณฝนจากฤดูมรสุมทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม

ขณะที่ผู้ค้าซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในนครมุมไบ (Mumbai) ให้กับบริษัทค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศแห่งหนึ่ง กล่าวว่า ปริมาณฝนที่เพียงพอในช่วงครึ่งแรกของเดือนกรกฎาคมจะเป็นปัจจัยชี้ขาดว่าชาวนาจะสามารถใช้ประโยชน์จากช่วงเวลาที่เหลือของฤดูเพาะปลูกได้มากน้อยเพียงใด เขายังเตือนว่า หากภาวะฝนทิ้งช่วงยังคงดำเนินต่อไป ไม่เพียงแต่พื้นที่เพาะปลูกจะได้รับผลกระทบเท่านั้น แต่ผลผลิตต่อไร่ก็มีแนวโน้มลดลงด้วย

สำนักข่าว BigMint รายงานว่า ตลาดค้าระวางขนส่งข้าวของอินเดีย ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 1 กรกฎาคม 2569 มีทิศทางแตกต่างกันระหว่างการขนส่งแบบเรือเทกอง (Breakbulk/Bulk) และการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ โดยความต้องการนำเข้าข้าวจาก แอฟริกาตะวันตก (West Africa) ที่ยังคงแข็งแกร่ง ประกอบกับผลกระทบจากฤดูมรสุมที่ทำให้การปฏิบัติงานในท่าเรือล่าช้า ยังคงช่วยพยุงค่าระวางเรือเทกอง ขณะที่ตลาดตู้คอนเทนเนอร์ยังมีความผันผวนจากการปรับอัตราค่าระวางของสายการบินเรือ

แอฟริกาตะวันตกยังเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของตลาดเรือเทกอง โดยความต้องการนำเข้าจากประเทศ เบนิน โตโก กินี และโกตดิวัวร์ ยังคงสนับสนุนตลาดเรือเทกองอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าปริมาณการจองเรือ (Fixture Activity) จะยังไม่มากนัก แต่ความล่าช้าในการขนถ่ายสินค้าจากสภาพอากาศ และตารางเดินเรือที่ติดตัว ยังคงช่วยรักษาระดับค่าระวางไว้

นายหน้าซื้อขายเรือรายหนึ่งให้ข้อมูลกับ BigMint ว่าบางตลาดจะชะลอตัวในช่วงฤดูมรสุม ขณะที่บางตลาดกลับมีความต้องการเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การจองเรือยังคงค่อนข้างจำกัด ขณะนี้ค่าระวางไปยังเมืองโกโตนู (Cotonou) อยู่ในระดับสูง และฝนมรสุมที่ตกหนักทำให้การปฏิบัติงานขนถ่ายสินค้าทำได้ยากขึ้น

แหล่งข่าวอีกแห่งระบุว่า ปัจจุบันผู้ส่งออกส่วนใหญ่ขนส่งเป็นล็อตขนาดเล็กไปยังเบนินและโตโก โดยการส่งออกส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ ท่าเรือากินาดา (Kakinada Port) เนื่องจากการหาสินค้าส่งออกจาก ท่าเรือวิสาขปัตนัม (Visakhapatnam หรือ Vizag) ทำได้ยากขึ้น

ขณะที่ตลาดตู้คอนเทนเนอร์ยังมีความผันผวน โดยค่าระวางขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ยังคงเคลื่อนไหวแตกต่างกันในแต่ละเส้นทาง โดยบางเส้นทางไปยังแอฟริกาตะวันออกได้รับแรงกดดันจากการแข่งขันด้านราคาของสายการบินเรือ ขณะที่บางเส้นทางยังได้รับแรงหนุนจากการประกาศปรับขึ้น อัตราค่าระวางทั่วไป (General Rate Increases: GRIs) ของสายการบินเรือรายใหญ่

นายหน้าซื้อขายเรือรายหนึ่งกล่าวว่า ตลาดตู้คอนเทนเนอร์อยู่ในภาวะแข็งแกร่งมาก สายการบินเรือประกาศปรับขึ้นอัตราค่าระวาง (GRIs) แทบทุกวัน ส่งผลให้ค่าระวางยังอยู่ในระดับสูง คาดว่าตลาดจะยังแข็งแกร่งตลอดช่วงฤดูกาลส่งออกสูงสุด (Peak Season) ก่อนจะเริ่มทรงตัวราวเดือนตุลาคม

ขณะที่แหล่งข่าวอีกรายระบุว่า ค่าระวางจากจีน และดูไบ ปรับตัวสูงขึ้นมาก เนื่องจากเรือแม่ (Mother Vessels) จำนวนมากถูกจัดไปให้บริการในเส้นทางจีน ส่งผลให้จำนวนเรือที่ให้บริการในเส้นทางอื่นลดลง และช่วยผลักดันค่าระวางให้สูงขึ้น

สภาพอากาศยังเป็นปัจจัยที่ต้องจับตา นอกจากปัจจัยด้านค่าระวางแล้ว สภาพอากาศยังคงมีอิทธิพลต่อทิศทางตลาด โดยแม้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ของอินเดียได้แผ่ปกคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว แต่การกระจายตัวของฝนยังไม่สม่ำเสมอ

ขณะเดียวกัน การคาดการณ์ว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะทวีความรุนแรงในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน ซึ่งเป็นช่วงเพาะปลูกข้าวฤดูฝน (Kharif Season) ทำให้ผู้ค้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

เนื่องจากหากฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นเวลานาน อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวและปริมาณส่งออกในช่วงปลายฤดูกาล

อย่างไรก็ตาม สต็อกข้าวของอินเดียที่ยังอยู่ในระดับสูงช่วยลดความกังวลเกี่ยวกับอุปทานในระยะสั้น และยังไม่ทำให้ตลาดข้าวจริง (Physical Market) ตอบสนองรุนแรง

ด้านราคาส่งออกข้าวนี้ปรับเปลี่ยน โดย BigMint ประเมินว่า ราคาส่งออกข้าวนี้นอกกลุ่มบาสมาทิ (Non-Basmati Parboiled Rice) แบบ FOB ท่าเรือากินาดา (FOB Kakinada) ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 338 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 1.5% จากสัปดาห์ก่อน โดยได้รับแรงหนุนจากความต้องการซื้อของประเทศในแอฟริกาและคาระวางเรือที่อยู่ในระดับแข็งแกร่ง

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Commodity Insights รายงานเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2569 ว่าผู้ส่งออกอินเดียคาดว่าอุปทานข้าวในประเทศจะเพิ่มขึ้น หลังรัฐบาลปรับปรุงนโยบายโครงการจำหน่ายข้าวในตลาดเสรี (Open Market Sale Scheme: OMSS) โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- รัฐบาลอินเดียเตรียมระบายข้าวจากสต็อกของรัฐจำนวน 4.8 ล้านตัน ผ่านการประมูลให้แก่รัฐบาลมลรัฐและภาคเอกชน

- การเพิ่มอุปทานในประเทศคาดว่าจะช่วยบรรเทาภาวะตึงตัวของตลาดและลดแรงกดดันด้านราคา
- องค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) เสนอจำหน่ายข้าวหัก 25% ในราคาต่ำกว่าราคาตลาด

ทั้งนี้ Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Commodity Insights รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวในวงการค้าข้าวว่า ผู้ส่งออกอินเดียคาดว่าอุปทานข้าวภายในประเทศจะปรับตัวดีขึ้น หลังรัฐบาลประกาศปรับปรุงหลักเกณฑ์ของโครงการจำหน่ายข้าวในตลาดเปิด (Open Market Sale Scheme; OMSS) ซึ่งจะระบายข้าวจากสต็อกของรัฐจำนวน 4.8 ล้านตัน ผ่านการประมูลให้แก่รัฐบาลมลรัฐและภาคเอกชน

แหล่งข่าวระบุว่า มาตรการดังกล่าวมีแนวโน้มช่วยคลี่คลายภาวะอุปทานตึงตัวในตลาดภายในประเทศ และอาจส่งผลกดดันให้ราคาข้าวในประเทศปรับตัวลดลงทางอ้อม

ในช่วงที่ผ่านมา ราคาข้าวของอินเดียยังคงทรงตัวในระดับสูงจากภาวะอุปทานตึงตัว โดย Platts ประเมินราคาส่งออกข้าวขาว 5% ของอินเดีย ณ วันที่ 3 กรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 357 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 18 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับเดือนก่อน

ตามประกาศของกระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการกระจายสาธารณะของอินเดีย (Ministry of Consumer Affairs, Food and Public Distribution) ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2569 รัฐบาลจะจำหน่ายข้าวจำนวน 1.6 ล้านตัน ให้แก่รัฐบาลมลรัฐในราคา 23,200 รูปีต่อตัน (ประมาณ 244 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) จนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2569 และจะนำข้าวอีก 3.2 ล้านตัน ออกประมูลในราคา 23,900 รูปีต่อตัน จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2570

นอกจากนี้องค์การอาหารแห่งชาติ (FCI) จะจำหน่ายข้าวหัก 25% ให้แก่ภาคเอกชนในราคาเริ่มต้นเพียง 26,600 รูปีต่อตัน สำหรับข้าวฤดู Kharif ปีการตลาด 2566/67 (ตุลาคม-กันยายน) และสำหรับข้าวฤดูการตลาด 2567/68 จะจำหน่ายในราคา 28,000 รูปีต่อตัน ขณะที่ข้าวฤดูการตลาด 2568/69 จะนำออกประมูลในราคา 28,900 รูปีต่อตัน

ผู้ส่งออกรายหนึ่งในเมืองนาคปุระ (Nagpur) กล่าวว่า ปัจจุบันราคาข้าวขาว 25% สำหรับส่งมอบที่ท่าเรือ กันดลา (Kandla Port) อยู่ที่ประมาณ 30,000 รูปีต่อตัน ซึ่งหมายความว่าข้าวเก่าที่ FCI นำออกจำหน่ายจะมีราคา ต่ำกว่าราคาตลาดอย่างมาก และมีแนวโน้มถูกดูดซับเข้าสู่ตลาดภายในประเทศ

ผู้ค้ารายหนึ่งในกรุงนิวเดลี (New Delhi) กล่าวว่า การปรับปรุงนโยบาย OMSS ครั้งนี้อาจส่งผลให้ราคา ของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติ (Non-Basmati Rice) ของอินเดียอ่อนตัวลง เนื่องจากปริมาณข้าวในประเทศจะเพิ่มขึ้น พร้อมระบุว่าอาจเห็นราคาปรับลดลงเพิ่มเติมภายใต้โครงการ OMSS อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางรายยังคง ประเมินผลกระทบด้วยความระมัดระวัง

ผู้ค้ารายหนึ่งในเมืองคุรุคราม (Gurgaon) ซึ่งทำงานให้กับบริษัทการค้าสินค้าเกษตรข้ามชาติ กล่าวว่า การ ปรับปรุงโครงการ OMSS ปี 2569/70 มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มปริมาณข้าวในประเทศและควบคุมเงินเฟ้อด้านอาหาร ผ่านการทยอยระบายสต็อกข้าวของรัฐบาลอย่างเป็นระบบ

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ผลกระทบสำคัญต่อตลาดจะมาจากการเพิ่มปริมาณข้าวสารและข้าวหักในตลาดช่วง หลายสัปดาห์ข้างหน้า โดยเฉพาะการจำหน่ายข้าวเก่าในราคาพิเศษ รวมถึงการใช้ระบบกำหนดราคาข้าวหักแบบ ยึดหยุ่นรูปแบบใหม่

อย่างไรก็ตาม แม้มาตรการดังกล่าวจะช่วยลดภาวะอุปทานตึงตัวได้บางส่วน แต่ความต้องการข้าวเพื่อผลิต เอทานอล ปริมาณข้าวเปลือกที่ยังมีจำกัด และความต้องการส่งออกที่แข็งแกร่ง ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนตลาดข้าว โดยรวม

รายงานระบุเพิ่มเติมว่า ภายใต้นโยบายเดิม FCI จำหน่ายข้าวให้ผู้ผลิตเอทานอลในราคา 22,500 รูปีต่อตัน แต่ภายใต้นโยบายใหม่ได้ปรับเพิ่มเป็น 23,200 รูปีต่อตัน จนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2569 และจะเพิ่มเป็น 23,900 รูปี ต่อตัน จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2570

ผู้ค้ารายหนึ่งในกรุงนิวเดลีกล่าวว่า ผลกระทบในระยะสั้นจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้าวเก่าที่ FCI นำ ออกจำหน่าย โดยก่อนที่จะสรุปแนวโน้มด้านราคา ตลาดจำเป็นต้องตรวจสอบและประเมินคุณภาพของข้าวที่เข้าสู่ ตลาดเสียก่อน

สำนักข่าวดิ อีโคโนมิค ไทมส์ (The Economic Times) รายงานว่า รัฐบาลอินเดียได้อนุมัติการปรับปรุง มาตรฐานคุณภาพข้าวที่ใช้ในโครงการประกันความมั่นคงด้านอาหารปราธาน มนตรี การ์ิบ กัลยาณ อันนา โยชนา (Pradhan Mantri Garib Kalyan Anna Yojana: PMGKAY) ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพข้าวครั้ง สำคัญที่สุดในรอบเกือบ 30 ปี

ภายใต้มาตรฐานใหม่ รัฐบาลได้ปรับลดสัดส่วนข้าวหัก (Broken Rice) ที่อนุญาตให้มีในข้าวสารที่แจกจ่าย แก่ประชาชน โดยสำหรับข้าวสารขาว (Raw Rice) ได้ลดสัดส่วนข้าวหักจากเดิมไม่เกินร้อยละ 25 เหลือไม่เกินร้อยละ 10 ขณะที่ข้าวึ่ง (Parboiled Rice) ปรับลดจากเดิมไม่เกินร้อยละ 16 เหลือไม่เกินร้อยละ 5

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพข้าวที่จัดสรรให้แก่ประชาชนผู้ได้รับสิทธิประโยชน์ มากกว่า 800 ล้านคน โดยยืนยันว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณสิทธิการรับข้าวของผู้ได้รับสิทธิภายใต้โครงการ แต่อย่างใด

รัฐบาลอินเดียระบุว่า การปรับปรุงมาตรฐานในครั้งนี้จะช่วยยกระดับคุณภาพอาหารที่ประชาชนได้รับ เพิ่ม ความโปร่งใสในการบริหารจัดการผ่านระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ที่ใช้คิวอาร์โค้ด (QR Code) เพิ่ม

ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเมล็ดข้าว และช่วยให้การใช้ทรัพยากรธัญพืชเกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมทั้งช่วยปรับโครงสร้างต้นทุนของระบบให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

สำหรับข้าวหักที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสีข้าว รัฐบาลจะยังคงนำไปใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการผลิตเอทานอล (Ethanol) และอาหารสัตว์ ขณะที่ข้าวคุณภาพสูงจะถูกจัดสรรเข้าสู่ระบบการแจกจ่ายข้าวของภาครัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพอาหารสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศ

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานว่า อินเดียมีแนวโน้มได้รับปริมาณฝนในเดือนกรกฎาคม 2569 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งถือเป็นเดือนที่มีความสำคัญที่สุดของฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หลังจากที่ประเทศเผชิญปริมาณฝนในเดือนมิถุนายนต่ำที่สุดในรอบ 12 ปี

กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) คาดการณ์ว่า ปริมาณฝนในเดือนกรกฎาคมจะอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 94 ของค่าเฉลี่ยระยะยาว โดยมีสาเหตุหลักจากการก่อตัวของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ในมหาสมุทรแปซิฟิก ขณะที่ปริมาณฝนในเดือนมิถุนายนอยู่ต่ำกว่าค่าปกติเกือบร้อยละ 40 ส่งผลให้การเพาะปลูกพืชฤดูมรสุมสำคัญล่าช้า โดย ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2569 พื้นที่เพาะปลูกข้าว พืชน้ำมัน ข้าวโพด ฝ้าย และพืชตระกูลถั่ว มีขนาดลดลงเกือบร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

แม้ว่าจะมีการคาดการณ์ว่าในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนกรกฎาคม หลายพื้นที่จะได้รับปริมาณฝนในระดับปกติถึงสูงกว่าค่าเฉลี่ย แต่นักวิเคราะห์ระบุว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่าปริมาณฝนรวม คือการกระจายตัวของฝนในช่วงหลายสัปดาห์ข้างหน้า ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดผลผลิตทางการเกษตรในฤดูกาลนี้

รัฐบาลอินเดียได้ระบุพื้นที่ 315 อำเภอ (Districts) ที่มีความเสี่ยงจะได้รับปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และได้จัดทำแผนรองรับสถานการณ์ (Contingency Plans) ครอบคลุม 12 รัฐ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการบริหารจัดการปัญหาการขาดแคลนน้ำ และปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ

แม้ว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินว่า พืชอาหารหลัก เช่น ข้าว อาจได้รับผลกระทบในวงจำกัด เนื่องจากมีระบบชลประทานรองรับและมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพอากาศที่ดีขึ้น แต่ยังคงมีความกังวลต่อผลผลิตพืชน้ำมัน รวมถึงแนวโน้มราคาผักที่อาจปรับตัวสูงขึ้น

นอกจากนี้ ภาวะมรสุมที่อ่อนกำลังยังส่งผลให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าเพื่อการทำมาหากินและการสูบน้ำเพื่อการชลประทานเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่กระทรวงการคลังอินเดีย (Ministry of Finance) ได้เตือนว่าหากปริมาณฝนยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสร้างความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำของอินเดียในระยะยาว

สำนักข่าว The Economic Times รายงานว่า การเพาะปลูกข้าวนาปี (Kharif) ของอินเดีย ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2569 ยังคงล่าช้ากว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยพื้นที่เพาะปลูกลดลง 13.07% เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากอิทธิพลของฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่มาช้าและมีการกระจายตัวของฝนไม่สม่ำเสมอ

แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา ปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นจะช่วยเร่งการเพาะปลูกในหลายพื้นที่สำคัญที่ปลูกข้าว แต่เกษตรกรยังคงต้องเร่งดำเนินการเพาะปลูกเพื่อชดเชยความล่าช้าที่เกิดขึ้นในช่วงเริ่มต้นฤดูกาล

การที่ฝนมรสุมจะตกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดเดือนกรกฎาคม จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลดช่องว่างของพื้นที่เพาะปลูก และสนับสนุนผลผลิตข้าวของอินเดียในฤดูกาลผลิต ปี 2569/70 (2026/27) ขณะเดียวกัน ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลอินเดียที่ยังอยู่ในระดับสูง คาดว่าจะช่วยบรรเทาความกังวลเกี่ยวกับอุปทานในระยะสั้นได้

โดยภาพรวม การเพาะปลูกพืชนาปีทั้งหมดของอินเดีย ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2569 มีพื้นที่รวม 18.272 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 20.77% จาก 23.064 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนผลกระทบจากการที่ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มาช้าและมีการกระจายตัวของฝนไม่สม่ำเสมอ

ข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) ระบุว่า ปริมาณฝนสะสมของฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ปี 2569 ในช่วง 1 มิถุนายน–1 กรกฎาคม 2569 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาว (Long Period Average: LPA) ถึง 38% อย่างไรก็ตาม หลังจากช่วงเดือนมิถุนายนที่ฝนตกต่ำกว่าปกติเป็นเวลานาน ปริมาณฝนได้กลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้ง และมีฝนตกในหลายพื้นที่เกษตรกรรม ส่งผลให้การเพาะปลูกพืชนาปีเร่งตัวขึ้น

อย่างไรก็ดี การมีฝนมรสุมตกอย่างต่อเนื่องตลอดเดือนกรกฎาคมยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การเพาะปลูกพืชหลักของอินเดีย รวมถึงข้าว สามารถชดเชยความล่าช้าที่เกิดขึ้นในช่วงต้นฤดูการได้

สำนักข่าว The Indian Express รายงานว่า ความกังวลต่อการเกิดฝนมรสุมต่ำกว่าปกติอันเนื่องมาจากการพัฒนาของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ส่งผลให้เกษตรกรอินเดีย โดยเฉพาะในรัฐทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ หันมาใช้ในการปลูกข้าวแบบหว่านเมล็ดแห้ง (Direct Seeded Rice: DSR) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ท่ามกลางปัญหาการลดลงของปริมาณน้ำใต้ดินและต้นทุนแรงงานที่ปรับตัวสูงขึ้น

การปลูกข้าวแบบ DSR แตกต่างจากวิธีการดั้งเดิมที่ต้องเพาะกล้าและปักดำในนาที่มีน้ำขัง โดยใช้วิธีหว่านเมล็ดลงในแปลงนาโดยตรง ทำให้ลดความจำเป็นในการใช้น้ำขังในแปลงและลดการใช้แรงงานจำนวนมาก เทคโนโลยีดังกล่าวจึงได้รับความสนใจมากขึ้นในฐานะทางเลือกที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และช่วยให้เกษตรกรรับมือกับความไม่แน่นอนของปริมาณฝนได้ดียิ่งขึ้น

การปลูกข้าวแบบ DSR สามารถลดความต้องการใช้น้ำเพื่อการชลประทานได้ประมาณ ร้อยละ 30–35 ช่วยลดต้นทุนแรงงาน และทำให้การเพาะปลูกดำเนินการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบสำคัญในปีที่คาดว่าปริมาณฝนมรสุมจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานและแรงกดดันด้านทรัพยากรน้ำที่ทวีความรุนแรงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากหันมาเลือกใช้วิธีการปลูกดังกล่าว เนื่องจากมีประสิทธิภาพและช่วยลดต้นทุนการผลิต

การพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อสารกำจัดวัชพืช (Herbicide-Tolerant: HT) เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของการปลูกข้าวแบบ DSR โดยสถาบันวิจัยการเกษตรอินเดีย (Indian Agricultural Research Institute: IARI) ได้พัฒนาพันธุ์ข้าวบาสมาดิที่ทนทานต่อสารกำจัดวัชพืชด้วยวิธีการปรับปรุงพันธุ์โดยการชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ (Mutation Breeding) ขณะที่บริษัทเมล็ดพันธุ์ภาคเอกชนได้พัฒนาพันธุ์ลูกผสมที่ไม่ใช่บาสมาดิซึ่งทนทานต่อสารกำจัดวัชพืชเช่นกัน

พันธุ์ข้าวดังกล่าวสามารถทนต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช Imazethapyr ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมวัชพืช อันเป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญของการปลูกข้าวแบบหว่านเมล็ดแห้ง

การใช้พันธุ์ข้าวชนิดใหม่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยคาดว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวบาสมาดิที่ทนทานต่อสารกำจัดวัชพืชจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 10,000 เฮกตาร์ ในปี 2568 เป็นเกือบ 100,000 เฮกตาร์ ในปี 2569 ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกพันธุ์ลูกผสม ข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิ ที่ทนทานต่อสารกำจัดวัชพืช คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 40,000 เฮกตาร์ เป็นประมาณ 120,000 เฮกตาร์ ในช่วงเวลาเดียวกัน สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นต่อเทคโนโลยีดังกล่าว และศักยภาพในการรักษาระดับผลผลิตภายใต้สภาพอากาศที่ท้าทาย

อย่างไรก็ตาม การปลูกข้าวแบบ DSR จำเป็นต้องมีการจัดการแปลงปลูกอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการควบคุมวัชพืช การใช้สารกำจัดวัชพืชให้ถูกช่วงเวลา การปรับระดับพื้นที่เพาะปลูก และการรักษาความชื้นในดินให้เพียงพอในช่วงเริ่มปลูก ทั้งนี้ หากปรากฏการณ์เอลนีโญส่งผลให้รูปแบบของฝนมรสุมเปลี่ยนแปลงตามที่คาดการณ์ไว้ เทคโนโลยี DSR มีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการช่วยให้อินเดียสามารถรักษาระดับการผลิตข้าวควบคู่ไปกับการประหยัดทรัพยากรน้ำและลดต้นทุนการเพาะปลูก

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าว Business Recorder รายงานว่า รัฐบาลปากีสถานมีมติขยายระยะเวลาบังคับใช้มาตรการการคืนภาษีและเงินเรียกเก็บภายในประเทศ (Drawback of Local Taxes and Levies: DLTL) สำหรับผู้ส่งออกข้าวออกไปอีก 90 วัน พร้อมทั้งปรับเพิ่มอัตราสนับสนุนสำหรับการส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ (Non-Basmati Rice) จากเดิมร้อยละ 3 เป็นร้อยละ 5 ซึ่งนับเป็นมาตรการสำคัญในการสนับสนุนภาคการส่งออกข้าวของประเทศ

การตัดสินใจดังกล่าวมีขึ้นในการประชุมของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาการส่งออก (Export Development Fund Committee: EDF Committee) โดย นายไฟซาล มาลิก จังฮีร์ (Faisal Malik Jhangir) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) ได้นำเสนอข้อมูลและเหตุผลต่อรัฐบาล เพื่อขอให้ขยายระยะเวลาของมาตรการ DLTL สำหรับอุตสาหกรรมข้าว

ด้าน นายราฟีก สุลมาน (Rafique Suleman) อดีตประธาน REAP และประธานสภาธุรกิจปากีสถาน-เคนยา (Pakistan-Kenya Business Council) เปิดเผยว่า ประธาน REAP ได้เสนอให้รัฐบาลขยายมาตรการ DLTL ออกไปอีก 90 วัน พร้อมทั้งเรียกร้องให้เพิ่มอัตราสนับสนุนสำหรับการส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ จากร้อยละ 3 เป็นร้อยละ 9 เพื่อให้เทียบเท่ากับอัตราสนับสนุนที่ใช้กับข้าวบาสมาติ (Basmati Rice) ในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 9 ทั้งนี้ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของข้าวปากีสถานในตลาดโลก

เพื่อตอบสนองต่อข้อเสนอของภาคอุตสาหกรรม รัฐบาลปากีสถานมีมติคงอัตรา DLTL สำหรับข้าวบาสมาติไว้ที่ร้อยละ 9 และปรับเพิ่มอัตราสนับสนุนสำหรับข้าวนอกกลุ่มบาสมาติจากร้อยละ 3 เป็นร้อยละ 5 แม้จะยังไม่เป็นไปตามข้อเรียกร้องของภาคเอกชน แต่ถือเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้ส่งออก และคาดว่าจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวปากีสถานในตลาดส่งออกระหว่างประเทศ

สำนักงานกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาประจำปากีสถาน (U.S. Department of Agriculture – Foreign Agricultural Service Post in Pakistan: USDA Post) เผยแพร่ประมาณการดุลข้าว (Rice Balance Sheet) ของปากีสถาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ด้านการผลิต (Production) USDA Post ได้ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวของปากีสถานในปีการตลาด 2569/70 (MY 2026/27) เหลือ 9.1 ล้านตันข้าวสาร (Milled Basis) หรือคิดเป็นประมาณ 13.65 ล้านตันข้าวเปลือก (Rough Rice) จากประมาณการเดิมที่ 9.6 ล้านตันข้าวสาร

การปรับลดดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากการคาดการณ์ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวจะลดลงเหลือ 3.45 ล้านเฮกตาร์ จาก 3.60 ล้านเฮกตาร์ ในปีก่อน เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนน้ำ ข้อจำกัดด้านปัจจัยการผลิต และต้นทุนพลังงานที่ปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จะยังคงทรงตัวที่ประมาณ 3.96 ตันต่อเฮกตาร์ ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของช่วงสามปีที่ผ่านมา

การบริโภคภายในประเทศ (Consumption) การบริโภคข้าวภายในประเทศในปีการตลาด 2569/70 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 4.5 ล้านตัน จาก 4.4 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69 แม้ว่าผลผลิตจะลดลง แต่ราคาข้าวขายปลีกภายในประเทศยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างทรงตัวตลอดปีที่ผ่านมา สะท้อนว่าปริมาณข้าวในประเทศยังเพียงพอต่อความต้องการบริโภค และภาวะตลาดยังคงมีเสถียรภาพ

ด้านการส่งออก (Exports) USDA Post คาดว่าการส่งออกข้าวของปากีสถานในปีการตลาด 2569/70 จะฟื้นตัวเป็น 4.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.7 ล้านตัน ในปีการตลาดก่อนหน้า แต่ยังคงต่ำกว่าสถิติสูงสุด 5.13 ล้านตัน ที่ทำได้ในปีการตลาด 2567/68

แนวโน้มการส่งออกยังคงเผชิญแรงกดดันจากการแข่งขันด้านราคากับข้าวของอินเดีย รวมถึงปัญหาด้านโลจิสติกส์อันเป็นผลจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งส่งผลให้การขนส่งไปยังตลาดสำคัญในภูมิภาคอ่าวอาหรับล่าช้า ต้นทุนค่าระวางเรือและค่าประกันภัยปรับตัวสูงขึ้น และกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกปากีสถาน

ในช่วง 7 เดือนแรกของปีการตลาด 2568/69 ปากีสถานส่งออกข้าวรวมประมาณ 2.93 ล้านตัน ประกอบด้วย ข้าวบาสมати (Basmati Rice) จำนวน 518,401 ตัน และ ข้าวนอกกลุ่มบาสมати (Non-Basmati Rice) จำนวน 2.41 ล้านตัน

สำหรับนโยบายด้านข้าว (Rice Policy) เพื่อลดผลกระทบจากวิกฤตการณ์ขนส่งทางทะเล รัฐบาลปากีสถานได้ดำเนินมาตรการหลายประการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การส่งออกข้าว ได้แก่

- ออกคำสั่ง Transit of Goods through Territory of Pakistan Order 2026 เพื่อยกเว้นข้อกำหนดการวางหนังสือค้ำประกันธนาคาร (Bank Guarantee) และหนังสือเครดิต (Letter of Credit: L/C) เป็นการชั่วคราว สำหรับการส่งออกสินค้าอาหารที่ขนส่งผ่านอิหร่าน
- เปิดใช้เส้นทางการค้าทางบกใหม่ 6 เส้นทาง เพื่อขนส่งสินค้าที่ตกค้างจากท่าเรือ การากี (Karachi) กวาดาร์ (Gwadar) และ ท่าเรือกาซิม (Port Qasim) ผ่านอิหร่านไปยังตลาดในเอเชียกลาง
- เร่งอนุมัติการส่งออกสินค้าอาหาร 40 รายการ รวมถึงข้าว ไปยังประเทศในภูมิภาคอ่าวอาหรับ
- ขยายการขนส่งสินค้าทางอากาศ และเร่งกระจายตลาดส่งออกไปยัง แอฟริกา (Africa) เอเชียกลาง (Central Asia) จีน (China) และ กาตาร์ (Qatar) เพื่อลดการพึ่งพาเส้นทางขนส่งผ่านอ่าวอาหรับ

สำหรับสต็อกข้าว (Stocks) นั้น USDA Post คาดว่า สต็อกข้าวปลายปีของปากีสถานในปีการตลาด 2569/70 จะลดลงเหลือ 1.83 ล้านตัน จาก 2.13 ล้านตัน ในปีการตลาดก่อนหน้า ซึ่งการลดลงของสต็อกเป็นผลมาจากผลผลิตที่ลดลง การบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย และการฟื้นตัวของการส่งออก ส่งผลให้อุปทานข้าวภายในประเทศตึงตัวมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน

ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

สำนักข่าวเดอะบิสซิเนส สแตนดาร์ด (The Business Standard) รายงานว่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงบริหารราชการและอาหารของบังกลาเทศ (State Minister for Public Administration and Food) ระบุว่า รัฐบาลพบว่าการขึ้นราคาข้าวและสินค้าอุปโภคบริโภคจำเป็นอื่นๆ ยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ แม้จะมีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาในช่วงที่ผ่านมา

ระหว่างการอภิปรายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2569/70 (FY2026/27) ในรัฐสภา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงดังกล่าวระบุว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบสถานการณ์ตลาดภายหลังเกิดความกังวล และพบว่าไม่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาข้าวอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า นายกรัฐมนตรีของบังกลาเทศได้ติดตามสถานการณ์ตลาดอย่างใกล้ชิด และได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคา รวมถึงสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศอย่างต่อเนื่อง

มีรายงานว่ารัฐบาลบังกลาเทศ อนุญาตให้ผู้ค้าภาคเอกชนส่งออกข้าวหอม (Aromatic Rice) เพิ่มอีกเกือบ 37,000 ตัน จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569 โดยข้อมูลจากกระทรวงเกษตรบังกลาเทศ (Ministry of Agriculture) ระบุว่า ประเทศมีผลผลิตข้าวหอมประมาณ 1-2 ล้านตันต่อปี

สำนักข่าว The Daily Star รายงานว่า เกษตรกรบังกลาเทศสามารถผลิตข้าวฤดู Aman ได้สูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 1.73 โกฏิตัน (ประมาณ 17.3 ล้านตัน) ในปีงบประมาณ 2568/69 โดยเป็นผลจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์ให้ผลผลิตสูง (High-Yielding Varieties: HYVs) และข้าวพันธุ์ลูกผสม (Hybrid Rice)

ข้อมูลประมาณการผลผลิตล่าสุดของ สำนักงานสถิติแห่งบังกลาเทศ (Bangladesh Bureau of Statistics: BBS) ระบุว่า ในปีงบประมาณ 2568/69 มีการเพาะปลูกข้าวฤดู Aman บนพื้นที่ 57.36 แสนเฮกตาร์ เพิ่มขึ้น 2.19% เมื่อเทียบกับปีก่อน

แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาหว่าน (Broadcast Rice) และข้าวพันธุ์พื้นเมือง (Local Varieties) จะลดลง แต่พื้นที่ปลูกข้าวพันธุ์ปรับปรุงหรือพันธุ์ให้ผลผลิตสูง (HYVs) ซึ่งเป็นสัดส่วนหลักของการเพาะปลูกข้าวฤดู Aman เพิ่มขึ้น 3% จากปีก่อน เป็น 46.50 แสนเฮกตาร์ ขณะที่พื้นที่ปลูกข้าวพันธุ์ลูกผสมเพิ่มขึ้น 5% เป็น 3.62 แสนเฮกตาร์

BBS ระบุว่า สภาพอากาศที่เอื้ออำนวย การใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี และการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ผลผลิตข้าวฤดู Aman เพิ่มขึ้น ซึ่งข้าวฤดู Aman คิดเป็นประมาณ 40% ของผลผลิตข้าวทั้งปีของบังกลาเทศ โดยในปีงบประมาณ 2568/69 ผลผลิตเพิ่มขึ้น 5.11% เป็น 17.3 ล้านตัน จาก 16.5 ล้านตัน ในปีก่อน เนื่องจากทั้งพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่เพิ่มขึ้น

การเพิ่มขึ้นของผลผลิตข้าวฤดู Aman สามารถชดเชยการลดลงของผลผลิตข้าวฤดู Aus ในปีงบประมาณเดียวกันได้ โดยผลผลิตข้าวฤดู Aus ซึ่งเป็นฤดูการผลิตที่มีสัดส่วนต่ำที่สุด ลดลง 3% เนื่องจากทั้งพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตต่อไร่ลดลง ข้อมูลของ BBS ยังแสดงให้เห็นว่าผลผลิตข้าวรวมของฤดู Aus และ Aman เพิ่มขึ้น 4% เมื่อเทียบกับปีก่อน อยู่ที่ 2.0 โกฏิตัน (ประมาณ 20 ล้านตัน)

อย่างไรก็ตาม BBS ยังไม่ได้ประกาศประมาณการผลผลิตข้าวฤดู Boro ซึ่งเป็นฤดูการผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยผลผลิตจะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2569

ก่อนหน้านี้ เมื่อเดือนเมษายน กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture: USDA) ได้เผยแพร่รายงาน Grain and Feed Report: Bangladesh โดยคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวฤดู Boro จะลดลงเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตต่อไร่ลดลงจากปัญหาการชะงักงันของระบบชลประทานและการใช้ปุ๋ย อันเป็นผลมาจากการขาดแคลนเชื้อเพลิงและปุ๋ย

ที่มา Oryza.com

แอฟริกา

นิตยสาร Milling Middle East & Africa Magazine รายงานว่า ประเทศในแอฟริกากลางยังคงใช้งบประมาณหลายร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐในการนำเข้าข้าวในแต่ละปี ขณะที่ ประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกากลาง (Economic Community of Central African States: ECCAS) เร่งผลักดันแผนเพิ่มการผลิตข้าวภายในภูมิภาค เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

จากข้อมูลที่รวบรวมจากฐานข้อมูล Trade Map พบว่า ประเทศสมาชิก ECCAS นำเข้าข้าวเฉลี่ยเกือบ 1.66 ล้านตันต่อปี ในช่วงปี 2564–2568 (2021–2025) และมีมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยประมาณ 910 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

ข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่ในช่วงที่ประเทศสมาชิก ECCAS ได้ให้การรับรอง ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าวระดับภูมิภาค (Regional Rice Development Strategy) ในการประชุมที่จัดขึ้น ณ กรุงลิเบรอวิล (Libreville) ประเทศกาบอง ระหว่างวันที่ 16–18 มิถุนายน 2569 โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการผลิตข้าว เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร และส่งเสริมการค้าภายในภูมิภาค เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ

แคเมอรูนนำเข้าข้าวมากที่สุด

แคเมอรูน (Cameroon) เป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดในกลุ่ม ECCAS โดยนำเข้าข้าวเฉลี่ยเกือบ 760,000 ตันต่อปี ในช่วงปี 2564–2568 ข้อมูลทางการระบุว่า ประเทศยังต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวมากกว่าครึ่งหนึ่งของปริมาณการบริโภคทั้งหมด โดยข้าวเป็นธัญพืชที่มีการบริโภคมากเป็นอันดับสองรองจากข้าวโพด มีการบริโภคเฉลี่ยประมาณ 25 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของทวีปแอฟริกาที่ 26 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ตามข้อมูลขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

แองโกลาครองอันดับสอง

แองโกลา (Angola) ซึ่งแม้จะตั้งอยู่ในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ แต่เป็นสมาชิกของ ECCAS นำเข้าข้าวเฉลี่ยเกือบ 422,000 ตันต่อปี ในช่วงเวลาเดียวกัน ข้อมูลของรัฐบาลระบุว่า แองโกลาต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวประมาณ 90% ของความต้องการใช้ภายในประเทศ โดยข้าวเป็นธัญพืชที่มีการบริโภคมากเป็นอันดับสองรองจากข้าวโพด และมีการบริโภคเฉลี่ยประมาณ 40 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโกนำเข้าเพื่อบริโภคและผลิตเบียร์

สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (Democratic Republic of the Congo) นำเข้าข้าวเฉลี่ยเกือบ 210,000 ตันต่อปี ระหว่างปี 2564–2568 โดยการนำเข้าคิดเป็นประมาณ 65% ของความต้องการใช้ภายในประเทศ ข้าวถูกนำไปใช้ทั้งเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและเป็นวัตถุดิบในการผลิตเบียร์ อย่างไรก็ตาม การบริโภคข้าวเฉลี่ยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำที่ประมาณ 7 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

สาธารณรัฐคองโกพึ่งพาการนำเข้ามากกว่า 90%

สาธารณรัฐคองโก (Republic of the Congo) มีการนำเข้าข้าวเฉลี่ยประมาณ 116,200 ตันต่อปี ข้อมูลทางการระบุว่า การนำเข้าข้าวรองรับความต้องการบริโภคภายในประเทศมากกว่า 90% โดยข้าวเป็นอาหารหลักอันดับสองรองจากมันสำปะหลัง (Cassava) และได้รับความนิยมในเขตเมืองมากกว่าชนบท

กาบองพึ่งพาการนำเข้าเกือบทั้งหมด

กาบอง (Gabon) เป็นประเทศอันดับห้า โดยนำเข้าข้าวเฉลี่ยประมาณ 70,200 ตันต่อปี ประเทศต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวเกือบทั้งหมดเพื่อรองรับความต้องการภายในประเทศ ขณะที่การบริโภคธัญพืชเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 44 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ซึ่งสูงที่สุดในบรรดา 5 ประเทศที่กล่าวถึง

ตัวเลขการนำเข้าข้าวล่าสุดสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศสมาชิก ECCAS ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง แม้ว่าจะมีศักยภาพในการขยายการผลิตภายในภูมิภาคก็ตาม

การผลักดัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าวระดับภูมิภาค (Regional Rice Development Strategy) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มผลผลิตข้าวภายในประเทศสมาชิก ลดการใช้เงินตราต่างประเทศในการนำเข้า เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร และสนับสนุนการค้าภายในภูมิภาคในระยะยาว

ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

สำนักข่าว AFP รายงานว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวสำคัญของอิตาลี ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดปาเวีย (Pavia) ทางตอนเหนือของประเทศ กำลังเผชิญภาวะภัยแล้งรุนแรง หลังฤดูร้อนเริ่มต้นเร็วกว่าปกติและเกิดคลื่นความร้อนที่รุนแรงในช่วงเดือนมิถุนายน ส่งผลให้มีความกังวลว่าผลผลิตข้าวในปีนี้อาจได้รับความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ปริมาณฝนในช่วงฤดูใบไม้ผลิที่ต่ำกว่าปกติ ประกอบกับอุณหภูมิสูงต่อเนื่อง ทำให้น้ำข้าวหลายพื้นที่ขาดน้ำ เกษตรกรต้องลดการใช้น้ำเพื่อการชลประทาน และเริ่มกังวลว่าผลผลิตจะลดลงอย่างมาก

เกษตรกรระบุว่า ภาวะขาดแคลนนํ้ายังส่งผลให้พืชพืชเจริญเติบโตได้มากขึ้นในแปลงนาที่โดยปกติจะมีน้ำท่วมขัง ซึ่งยิ่งลดศักยภาพการให้ผลผลิตของข้าว โดยต้นข้าวที่มีการเจริญเติบโตตามปกติสามารถให้ผลผลิตได้ประมาณ 70–80 เมล็ดต่อรวง แต่ต้นข้าวที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งอาจให้ผลผลิตเหลือเพียงประมาณ 10 เมล็ดต่อรวงเท่านั้น

หน่วยงานบริหารจัดการลุ่มน้ำแม่น้ำโป (Po River Basin Authority: ADBPO) เตือนว่าแม่น้ำหลายสายทางตอนเหนือของอิตาลีกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต แม้ว่าจะมีการระบายน้ำจากทะเลสาบต่างๆ เพื่อหล่อเลี้ยงแม่น้ำโปและลำน้ำสาขา แต่หากสภาพอากาศแห้งแล้งยังคงดำเนินต่อไป ปริมาณน้ำสำรองอาจหมดลงภายในเวลาไม่กี่สัปดาห์ เกษตรกรจึงกังวลว่าอาจเกิดสถานการณ์ข้าวยากแค้นภัยแล้งรุนแรงในปี 2565 (2022) ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างหนักต่อภาคเกษตรของอิตาลี

ปัญหาการขาดแคลนนํ้ายังทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมต่างๆ โดยเกษตรกรในแคว้นลอมบาร์เดีย (Lombardy) กล่าวหาว่าแคว้นปีเยมอนเต (Piedmont) ใช้น้ำเพื่อการชลประทานมากเกินไป ขณะที่เกษตรกรในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโป (Po Delta) ระบุว่า การสูบน้ำในพื้นที่ต้นน้ำทำให้พื้นที่ปลายน้ำได้รับน้ำไม่เพียงพอ

นักวิทยาศาสตร์จากโครงการ World Weather Attribution (WWA) ระบุว่า คลื่นความร้อนที่รุนแรงผิดปกติในเดือนมิถุนายนแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยหากไม่มีอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์

องค์กรภาคการเกษตรของอิตาลีเห็นว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านการบริหารจัดการน้ำของประเทศยังไม่สามารถปรับตัวรองรับภัยแล้งที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้นได้ โดยสมาคมเกษตรกร Coldiretti เรียกร้องให้มีการขยาย

ศักยภาพการกักเก็บน้ำในช่วงฤดูหนาว ขณะที่องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม Legambiente เสนอให้ปรับปรุงระบบชลประทานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการเพาะปลูกข้าวโพดซึ่งเป็นพืชที่ใช้น้ำมาก และปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการน้ำในนาข้าวให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ เกษตรกรในแคว้นลอมบาร์เดียและแคว้นปีเยมอนเตเตือนว่า หากไม่มีฝนตกอย่างมีนัยสำคัญภายใน 7-10 วันข้างหน้า ผลผลิตข้าวของอิตาลีในปีนี้มีแนวโน้มได้รับความเสียหายอย่างมาก

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 30 มิถุนายน 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,326,454 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,310,227 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 183,107 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 23.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 147,861 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 1,143,346 ตัน ลดลงประมาณ 1.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,162,366 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 339,853 ตัน ลดลงประมาณ 24.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 448,048 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 18,973 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 30 มิถุนายน 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 215,929 ตัน เนเธอร์แลนด์ 195,521 ตัน สเปน 170,983 ตัน อิตาลี 171,068 ตัน เยอรมนี 96,288 ตัน โปรตุเกส 93,348 ตัน โปแลนด์ 91,271 ตัน เบลเยียม 72,228 ตัน สาธารณรัฐเชค 44,018 ตัน บัลแกเรีย 35,913 ตัน สวีเดน 30,945 ตัน สโลวาเกีย 21,094 ตัน ลิทัวเนีย 15,678 ตัน เดนมาร์ก 12,575 ตัน ไอร์แลนด์ 9,863 ตัน กรีซ 9,890 ตัน ฮังการี 8,002 ตัน โรมาเนีย 7,653 ตัน ไชปรัส 6,192 ตัน ฟินแลนด์ 6,091 ตัน ออสเตรีย 4,942 ตัน ตัน มอลต้า 3,388 ตัน ลัตเวีย 1,703 ตัน เป็นต้น

ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป (EU) ณ วันที่ 28 มิถุนายน 2569 ระบุว่า ในปีการตลาด 2568/69 (1 กันยายน 2568 – 31 สิงหาคม 2569) สหภาพยุโรปมีการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่การส่งออกข้าวปรับตัวลดลง

โดยการนำเข้าข้าว ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 28 มิถุนายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว (คิดในรูปข้าวสาร) จำนวน 1.304 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 1.08 จากประมาณ 1.290 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567 – 22 มิถุนายน 2568)

การนำเข้าประกอบด้วย ข้าวเปลือก 11,609 ตัน ข้าวกล้อง 403,917 ตัน ข้าวสารและข้าวสารกึ่งขัดสี 889,356 ตัน เมื่อจำแนกตามชนิดข้าว ประกอบด้วย ข้าวจาปอนิกา (Japonica) นำเข้า 198,356 ตัน ข้าวอินดิกา (Indica) นำเข้า 1.106 ล้านตัน

สำหรับการนำเข้า ข้าวสารและข้าวสารกึ่งขัดสี ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ ได้แก่ กัมพูชาปริมาณ 200,747 ตัน สัดส่วน 27.1% เมียนมาปริมาณ 154,095 ตัน สัดส่วน 20.8% อินเดียปริมาณ 133,545 ตัน สัดส่วน 18.0% ไทย ปริมาณ 132,003 ตัน สัดส่วน 17.8% และปากีสถานปริมาณ 80,177 ตัน สัดส่วน 10.8%

การส่งออกข้าว ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 28 มิถุนายน 2569 สหภาพยุโรปส่งออกข้าว (คิดในรูปข้าวสาร) จำนวน 228,124 ตัน ลดลงประมาณ ร้อยละ 4.83 จาก 239,709 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาด 2567/68

ชนิดข้าวที่ส่งออกประกอบด้วย ข้าวเปลือก 5,661 ตัน ข้าวกล้อง 23,346 ตัน ข้าวสารและข้าวสารกึ่งขัดสี 199,117 ตัน เมื่อจำแนกตามชนิดข้าว ประกอบด้วย ข้าวจาปอนิกา ส่งออก 152,698 ตัน ข้าวอินดิกา ส่งออก 75,425 ตัน

สำหรับการส่งออก ข้าวสารและข้าวสารกึ่งขัดสี ตลาดปลายทางสำคัญ ได้แก่ สหราชอาณาจักร ปริมาณ 28,313 ตัน สัดส่วน 43.5% สวิตเซอร์แลนด์ ปริมาณ 13,848 ตัน สัดส่วน 21.3% เบลารุส ปริมาณ 6,379 ตัน สัดส่วน 9.8% นอร์เวย์ ปริมาณ 4,612 ตัน สัดส่วน 7.1% และเชอร์เบียปริมาณ 2,031 ตัน สัดส่วน 3.1%

ที่มา Oryza.com

บราซิล

สำนักข่าวบีเอ็นอี อินเทลลินิวส์ (bne IntelliNews) รายงานว่า ราคาข้าวในบราซิล ปรับตัวเพิ่มขึ้นในเดือนมิถุนายน 2569 โดยได้รับแรงหนุนจากอุปทานข้าวที่ตึงตัวในรัฐริโอกรันดีดูซูล (Rio Grande do Sul) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญที่สุดของประเทศ ประกอบกับความต้องการซื้อจากผู้ประกอบการแปรรูปภายในประเทศที่ยังคงอยู่ในระดับสม่ำเสมอ และความสนใจในการสั่งซื้อจากตลาดส่งออกที่เพิ่มขึ้น

ดัชนีราคาข้าวเปลือก Cepea/Irga-RS ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.28 จากเดือนก่อน มาอยู่ที่ 60.23 เรียล (BRL) หรือประมาณ 11.58 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อกระสอบน้ำหนัก 50 กิโลกรัม อย่างไรก็ตาม ระดับราคาดังกล่าวยังคงต่ำกว่าระดับที่เกษตรกรจะสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างคุ้มทุนและมีความยั่งยืนในระยะยาว

ด้านสหพันธ์ผู้ปลูกข้าวแห่งบราซิล (Federação das Associações de Arrozeiros do Rio Grande do Sul: Federarroz) เตือนว่า ภาระหนี้สินของเกษตรกรยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อภาคการผลิตข้าวของประเทศ พร้อมเน้นย้ำว่า การผลักดันให้ร่างกฎหมายเลขที่ 5.122/2023 (Bill No. 5.122/2023) ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกรได้รับความเห็นชอบ ถือเป็นมาตรการเร่งด่วนที่จำเป็นอย่างยิ่ง

Fedarroz ระบุว่า หากเกษตรกรไม่สามารถปรับโครงสร้างหนี้หรือรีไฟแนนซ์หนี้ได้ เกษตรกรจำนวนมากอาจสูญเสียสิทธิในการเข้าถึงสินเชื่อภาคเกษตร (Rural Credit) สำหรับฤดูเพาะปลูกถัดไป ซึ่งอาจส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกและปริมาณการผลิตข้าวในรัฐริโอกรันดีดูซูล ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดของบราซิล ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) รายงานพื้นที่เพาะปลูกประจำเดือนมิถุนายน 2569 โดยระบุว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวของสหรัฐอเมริกาในปี 2569 ลดลงเหลือ 2.017 ล้านเอเคอร์ ลดลงร้อยละ 28 จากปีก่อน และนับเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2515 (1972)

การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุหลักมาจากการหดตัวอย่างมากของพื้นที่เพาะปลูกข้าวเมล็ดยาว (Long-Grain Rice) โดยพื้นที่เพาะปลูกลดลงจาก 2.12 ล้านเอเคอร์ ในปีก่อน เหลือเพียง 1.40 ล้านเอเคอร์ ในปีนี้

รัฐอาร์คันซอ (Arkansas) ซึ่งเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของประเทศ ลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวรวมจาก 1.28 ล้านเอเคอร์ เหลือ 851,000 เอเคอร์ ขณะที่รัฐแคลิฟอร์เนีย (California) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นที่สำคัญของสหรัฐฯ มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงจาก 524,000 เอเคอร์ เหลือ 455,000 เอเคอร์

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ คาดการณ์ว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวทั่วประเทศในปี 2569 จะอยู่ที่ 1.98 ล้านเอเคอร์ ลดลงจาก 2.74 ล้านเอเคอร์ ในปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าปริมาณผลผลิตข้าวของสหรัฐฯ ในปี 2569 มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ในอีกด้านหนึ่ง สำนักข่าวบราวน์ฟิลด์ เอจี นิวส์ (Brownfield Ag News) รายงานว่า การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปียังได้รับแรงกดดันจากปัจจัยทางเศรษฐกิจหลายประการ ได้แก่ ความต้องการข้าวที่อ่อนแอลง ราคาข้าวเมล็ดยาวที่ปรับตัวลดลง และต้นทุนการผลิตที่ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากตัดสินใจเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า

แม้ว่ารายงานพื้นที่เพาะปลูกของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ จะถูกมองว่าเป็นปัจจัยบวกต่อแนวโน้มราคาข้าว เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงมากกว่าที่ตลาดคาดการณ์ไว้ ซึ่งอาจนำไปสู่ผลผลิตและอุปทานที่ตึงตัวในอนาคต แต่สัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวเปลือก (CBOT Rough Rice Futures) ในตลาดสินค้าเกษตรชิคาโก (Chicago Board of Trade: CBOT) กลับปรับตัวลดลงอย่างรุนแรงหลังการเผยแพร่รายงานดังกล่าว

การปรับตัวลดลงของราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเกิดจากแรงขายทำกำไรของนักลงทุน หลังจากราคาปรับตัวขึ้นต่อเนื่องติดต่อกันถึง 9 วันทำการ โดยแรงขายทางเทคนิคในตลาดมีน้ำหนักมากกว่าปัจจัยสนับสนุนจากแนวโน้มอุปทานที่ลดลง ส่งผลให้ราคาปรับตัวอ่อนลงในระยะสั้น แม้ว่าปัจจัยพื้นฐานด้านอุปทานจะยังคงมีลักษณะสนับสนุนตลาดก็ตาม

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) เปิดเผยว่า ภาคอุตสาหกรรมข้าวของสหรัฐอเมริการู้สึกยินดีกับคำสั่งฝ่ายบริหารของประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ที่ให้ระงับการจัดเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duties: CVD) สำหรับการนำเข้าปุ๋ยฟอสเฟตจากโมร็อกโก (Morocco) โดยระบุว่ามาตรการดังกล่าวถือเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมในช่วงเวลาสำคัญ ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาความตึงตัวของห่วงโซ่อุปทานปุ๋ย และลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ ระบุว่า ฟอสเฟตเป็นธาตุอาหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพาะปลูกข้าว การระงับการจัดเก็บอากรดังกล่าวจะช่วยสร้างสมดุลให้กับตลาดปุ๋ย เสริมความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานในระดับโลก และเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงปุ๋ยในราคาที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

นอกจากนี้ สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ ยังเรียกร้องให้ฝ่ายบริหารและรัฐสภาสหรัฐอเมริกา (United States Congress) ดำเนินการยกเลิกอากรตอบโต้การอุดหนุนที่เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2564 (2021) อย่างถาวร โดยให้เหตุผลว่า การลดต้นทุนค่าปุ๋ยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่เกษตรกรสหรัฐฯ กำลังเผชิญแรงกดดันทางการเงินเพิ่มขึ้นจากต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูงและภาวะเศรษฐกิจที่ท้าทาย

ที่มา Oryza.com